A°. 1862. N°. 77. Zaturdag 27 September. Elfde Jaargang.

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERL.-INDIE.

Abonnementsprijs per half jaar.

Voor *Batavia*	*f* 12,50.
„ *Java*	„ 15,—.
„ de *Buitenbezittingen*	„ 17,50.
„ *Nederland*	„ 22,50.

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

Hoofd-Bureau: te *Batavia* bij H. M. van DORP; **Agenten:** te *Samarang*, de GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. van DORP; te *Soerabaija*, le ROY & Co.; te *Pasoeroean*, WEIJERMANS & Co.; te *Cheribon*, BLOK & Co.; te *Tagal*, Mevr. de Wed. G. M. van DORT; te *Madioen*, C. A. van der VOORT; te *Padang*, van ZADELHOFF & FABRITIUS; te *Amboina*, A. HARMSEN & Co.; te *Makassar*, W. EEKHOUT & Co., en voor *Nederland*, J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te *Amsterdam*.

De JAVA-BODE verschijnt op **Woensdag** en **Zaturdag** van elke week, vóór posttijd.

Prijs der Advertentiën.

Voor de vijf woorden	*f* 0,50.
„ idem bij eerste of meerdere herhaling	„ 0,25.

Behalve het Zegel voor den Lande.

Advertentiën voor de **Mail-Editie** dezelfde prijs.

Inzending der Advertentiën op den dag der uitgave vóór **12** uur.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

Sluiting der Mail,

op Dingsdag den 30sten September.

Vendutiën.

Maandag 29 September

Voor het lokaal der Weeskamer.

en

Paarden-Vendutie door van Slooten Morgan & Co.

Dingsdag 30 September

Voor het woonhuis van den Heer Toppan door Casssalette & Co.

en

Van hout door John Pryce & Co.

Woensdag 1 October

Voor de Toko van de weduwe Leon.

en

Voor het kommissiehuis van van den Biesen en Modderman.

Donderdag 2 October

Voor het woonhuis van den heer Kraft door Gebrs. Roselje & Co.

en

Voor de pakhuizen van den heer Heckler door van Slooten Morgan & Co.

Vrijdag 3 October

Voor een huis op Passer Baharoe door van Slooten Morgan & Co.

en

Voor het kommissiehuis van van den Abeelen & Co.

ADVERTENTIËN.

Getrouwd:

JAMES McLACHLAN

met

WILHELMINA FRANÇOISE VAN DER HUCHT.

Batavia, 12 September 1862. (3343)

Getrouwd:

J. P. C. RULOFFS,
Oost Ind. Ambtenaar,

en

Jonkvrouw C. D. VAN DE POLL.

Zeist, 3 Julij 1862. (3368)

Bevallen van eene DOCHTER, *J. M. E. Wijnen, Riems.*

Pasoeroean, 11 September 1862. (3383)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *E. P. Muller*, geliefde Echtgenoot van

(3390) C KALFSTERMAN.

Probolingo, 16 September 1862.

Bevallen van eene DOCHTER, *J. W. A. Gijsbers, Ham.*

Batavia, 20 September 1862. (3345)

Bevallen van eene DOCHTER, *E. C. S. Tiedeman*, geb. *de Gelder.*

Batavia, 24 September 1862. (3379)

Heden overleed tot onze diepe droefheid, ons dochtertje *Adèle, Wilhelmine, Sophie, Barbara,* in den vroegen ouderdom van slechts 10 maanden.

W. DE VAL,
J. W. C. DE VAL,
(3369) *Ziegeler.*

Soengei Doerie, 4 September 1862.

Heden overleed alhier tot mijne diepe droefheid in den ouderdom van 49 jaren, mijn dierbare Echtgenoot *C. C. W. Mandt*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, gepensioneerd Officier van Gezondheid 2de klasse, diep betreurd door zijne talrijke vrienden en bekenden.

Wed. H. S. MANDT,
geb. *Demares de Charmois.*

Samarang, 19 September 1862. (3384)

VENDUTIE

Maandag 29 September 1862,

à 2 pCt. Vendu-Salaris,

op het plein der Javasche Bank,

door

Van Slooten, Morgan & Co.,

van 240 bijzonder mooije

SUMBAWA-PAARDEN,

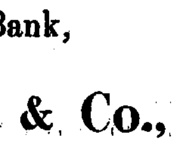

waaronder verscheidene Rijpaarden en spannen Wagenpaarden,

pas aangebragt per *Atiatool Rachman* en van af heden op voornoemd plein voor een ieder te bezigtigen. (3356)

HOUT VENDUTIE

op Dingsdag, den 30sten September 1862, op het

Heemradenplein,

door

(3362) JOHN PRYCE & Co.

Op Maandag, den 29 September 1862,

zullen voor het Lokaal der WEESKAMER te ***Batavia,***

1o. voor rekening des boedels van wijlen den Hoofd-Ingenieur, Adviseur voor het vak van Scheepsbouw in Nederlandsch-Indie **C. SCHEFFER**, worden verkocht:

Een kleinen, doch netten INBOEDEL,

bestaande uit:

Een Ameublement van twee Banken met twaalf fauteuils. IJzeren Ledikant met toebehooren, Mahonijhouten Bureau, dito Boeken- en Glazenkast, ronde Tafel met marmeren blad, Waschtafel met dito, twee Knaapjes met dito, twee Japansche dito, een ziekenstoel, Kleederkast, Glazenkastje, Schilderijen, Hangstolp, een Kroon-, Moderateur- en Tafellampen, Gipsen- en Bronzen beeldjes, eenige speksteenen Voorwerpen, fijne Champagne-, Rhijn-, Roodewijn- en Waterglazen, een ijzeren Wijnrak, Japansche porceleinen Koppen en Schotels, dito Theekistjes en Doozen, zoomede eenige Schrijfbehoeften, Papier, Enveloppen, enz., enz. Verder eene kleine verzameling van Fransche, Engelsche, Duitsche en Hollandsche Boekwerken, meest allen van wetenschappelijken aard, waarvan de Catalogus op den dag van verkoop bij de Weeskamer ter inzage zal liggen.

Voorts twee pakken Teekenpapier en eenige Potlooden van Ackermanns, benevens eenige rollen ***Vellum Cloth***, een compleete Instrumentdoos, waarvan de Instrumenten met Berlijnsch zilveren Heften.

En eindelijk:

eenige Kleedingstukken, een restantje Sigaren en Dranken.

2o. voor rekening van den faillieten boedel van den Chinees **TJUNG SENKÉ.**

Bendie, Kedogan, eenige Chinesche en andere Meubelen, ledige kisten en Schildersbenoodigdheden.

En eindelijk:

3o. een EUROPESCHE WAGEN, PAARDEN, enz.

Namens de Weeskamer,
De Secretaris,
(3350) VAN BERCKEL BIK.

VENDUTIE

op Dingsdag den 30sten September

wegens vertrek,

ten huize van den Heer **J. S. TOPPAN,**

in Gang Pool, door

Cassalette & Co.,

van eenen fraaijen, slechts kort gebruikten INBOEDEL,

bestaande grootendeels uit

Amerikaansche Meubelen,

als: EIKEN- en MAHONIEHOUTEN LEDIKANTEN, TOILETTEN en WASCHTAFELS met marmeren bladen, KASTEN, STOELEN, eene EETTAFEL, enz., enz.

Verder:

Spiegels en Schilderijen, goede Lampen, Porcelein-en Glaswerk, diverse Huisraad, nieuwe Matten, enz., enz.

Benevens:

Een Amerikaansche Wagen, Een Palanquin, Wagentuigen, Zadels, enz. en

2 span goede Wagenpaarden, 1 goedgedresseerd Rijpaard, 4 voet 2 duim hoog. (3357)

Publieke Verhuur van 70 STEENEN PEDAKKEN.

Krachtens Arrest van het Hoog Geregtshof van Nederlandsch-Indië,

dd. 4 September jl., zal de Luitenant der Chinezen

OEIJ TJENG-YAN,

op Woensdag den eersten October 1862,

des morgens om Elf ure,

door tusschenkomst en ten Kantore des Ondergeteekenden in het ***openbaar verhuren:***

44 Steenen Pedakken of Woningen, gelegen binnen ***Patikee.***

1 Dito gelegen daar buiten.

14 Dito in ***Gang Bessie*** aldaar.

8 Dito op ***Patikee*** naast het huis door Luitenant OEIJ TJENG-YAN bewoond.

1 Dito nabij de ***Kongsie Waaijang.***

2 Dito op den Bazaar ***Pintoe-Ketjiel***, allen te ***Batavia.***

De huur begint met primo October 1862, en eindigt Ultimo April 1865.

Inlichtingen te bekomen bij den Eigenaar der Pedakken op ***Patoeakan***, bij den Advocaat en Procureur Mr. L. J. A. TOLLENS en bij den

t. w. Notaris,
B. V. HOUTHUYSEN.

Batavia, 22 September 1862. (3347)

VENDUTIE

op Donderdag 2 October 1862,

voor de **TOKO** van den Heer

J. F. HECKLER,

door

Van Slooten, Morgan & Co.,

van

DIVERSE GOEDEREN.

(3388)

Vendutie

op Donderdag, den 2den October 1862,

WEGENS VERTREK,

voor het woonhuis van den WelEd.G. Heer

W. KRAFT,

op **Salemba**, door

GEBRS. ROSELJE & Co.,

van ZEd. goed onderhouden

INBOEDEL:

bestaande uit:

Canapés, Consoles, Ronde Tafels en Knapen met Wit- en Gekleurd Marmer, Toilet Duchesse, Waschtafels, Kasten, Speeltafels, IJzeren- en Houten Ledikanten, Schutsels, verder: zeer fraaije Spiegels, Engelsche Gravures in Vergulde Lijsten, goede Hang-, Tafel- en Muurlampen, alsmede:

Eene voor dit klimaat expresselijk vervaardigde **Pianino.**

Glas- en Kristalwerk, Porceleinen Tafelserviesen,

ZILVER- en PLEETWERK,

Keuken- en Dispensgereedschappen,

enz., enz.

Engelsche ***Wagentuigen, Rijtuigen***, waaronder

een Vis-à-Vis,

uit de Fabriek van ***OUDART.***

4 spannen deugdzame Overwalsche

WAGENPAARDEN,

melkgevende Koeijen met Kalven, enz.

(3364)

OP DE VENDUTIE

ten huize van den WelEd. G. Heer

W. KRAFT, op ***Salemba***

den 2 October a. s.,

zullen mede worden verkocht:

1 VIS-Á-VIS,

1 Amerikaansche KOETS,

tevens geschikt voor Reiswagen.

(3391) Gebrs. ROSELJE en Co.

VENDUTIE

op Vrijdag den 3 October 1862,

voor het commissiehuis van

van den ABEELEN & Co.,

van diverse NEGOTIE-GOEDEREN,

eene aanzienlijke partij vierkant en plat

Staaf-, Hoef- en Bandijzer,

En ten elf ure:

Een ERF, bebouwd met een groot steenen WOONHUIS en onderscheidene dito BIJGEBOUWEN benevens eene groote LOODS op steenen Pilaren, diendende tot Scheepstimmerwerf, allen met pannen gedekt, gelegen buurt Gedong Pandjang, blok P, 6 deel ten regte 5 deel, No. ...., verponding no. 7784, (ten noorden van de Scheepstimmerwerf van Mevrouw de wed. VAN DER MEULEN).

Een stuk GROND, bebouwd met bamboezen WONINGEN met atap gedekt, gelegen naast bovenstaande perceelen, blok P, deel 6 ten regte 5, No. ...., verponding no. 8825.

Een stuk TUINLAND, gelegen Kampong Bebek, Westerveld, blok P, deel 3, No. 66, verponding no. 5115. (3361)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Vrijdag aanstaande,

verkoopen voor rekening van belanghebbenden:

W. 21. 23. **2 Balen Zeildoek,**

VH. 102. 103. 106. 109. 111. 112. **6 do. Jutte Zakken** *à 500 ps.*

R. 20 vaten Porter,

50 vaten Americaansch Meel,

alles min of meer door zeewater beschadigd.

(3387) VAN DEN ABEELEN en Co.

VENDUTIE

op Vrijdag, 3 October 1862,

wegens vertrek,

voor een Huis tegenover de Gouvernements School, door

Van Slooten, Morgan & Co.,

van diverse Meubelen,

bestaande uit Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Stoeien, Kasten, Banken, Ledikanten, Porcelein-, Glas- en Aardewerk. Voorts nog een zoo goed als nieuwe Mylord, een dito Bendie, Wagen- en Bendiepaarden, Tuigen, enz. (3389)

In Naam des Konings!

Executoriale Verkoop.

Op Zaturdag, den 4den October 1862,

des morgens ten tien ure, zal door tusschenkomst van het Vendu Departement te TANGERANG, Westerkwartier der Ommelanden van Batavia, in een der Lokalen door gemeld Departement bestemd door den Ondergeteekende worden verkocht:

de ondervolgende in beslag genomene

PERCEELEN.

1o. DRIE TWAALFDE GEDEELTE van een ZAAI-, WEI- en BOUWLAND, genaamd **RADJAK**, gelegen in het Westerkwartier der Ommelanden van Batavia, perceel No. 22, bij de verponding geregistreerd onder No. 8295 en bij dat middel aangeslagen over eene waarde van *f* 75,000,—.

2o. EEN ZESDE GEDEELTE van een stuk TUIN- en ZAAILAND, genaamd **SEPATAN**, gelegen in het Westerveld in blok R, deel 4, nummer (niet ingevuld) buurt Tangerang Sepatan, bij de verponding geregistreerd onder No. 8294 en thans aangeslagen op eene waarde van *f* 80,500,—.

Executant den Chinees KHOUW TJENGPHO, procureur Mr. FRANÇOIS EDOUARD EMBRECHTS, geëxecuteerde den Chinees LIE TJOEHOK.

De boven omschrevene PERCEELEN zijn bij de eerste en tweede hypotheeken verbonden bij den Chinees LIE TJOETJIANG voor de sommen van *f* 55,000,— en *f* 35,000,—.

Volgens opgave van den huurder en verbandhouder is het land RADJAK in zijn geheel verhuurd voor eene som van *f* 7600,— en het land SEPATTAN voor eene som van *f* 13,000,— en wordt ingezet, de eerste op eene som van *f* 3000,— en de tweede of laatste, op eene som van *f* 5000,—.

(3297) F. E. EMBRECHTS.

VENDUTIE

op Dingsdag, 7 October 1862,

ten huize van den Heer

J. F. HECKLER,

op ***Rijswijk***, door

Gebrs. ROSELJE & Co.,

van ZEd.'s Inboedel,

bestaande uit:

zeer fraaije MEUBELEN, 5 spannen PAARDEN, waaronder 2 span Sydneysche. RIJTUIGEN, waaronder 1 Reiswagen, 1 zoo goed als nieuwe Coupé, 1 Tentwagen.

Benevens:

1 Europ. Melkgevende Koe met Kalf.

1 Sydneysche do. do. do.

(3365)

LEES HIER!

Op een' nader te bepalen dag in de Maand OCTOBER a. s., zal door de Ondergeteekenden in Vendutie worden verkocht:

Een kapitaal HUIS met ERF en ruime bijgebouwen.

Staande op ***Rijswijk*** en toebehoorende aan den Heer J. F. HECKLER.

(3370) GEBRS. ROSELJE en Co.

Suikerfabriek «KLALING.”

(RESIDENTIE ***JAPARA.***)

Met referte tot vroegere Advertentiën, wordt ter kennisse van belanghebbenden gebragt, dat de termijn van inlevering der Inschrijvingsbilletten alsnu definitief bepaald is ***op Woensdag den 27sten October e. k., des middags ten 12 ure,*** ten kantore der Heeren **DORREPAAL** en **Co.** te ***Samarang***, als wanneer de billetten zullen geopend worden.

Bij Gouvernements Besluit is de aanplant van het Kontrakt tot ***400 Bouws*** uitgebreid en het gebruik van Water voor den Molen grootendeels toegestaan.

Nadere informatiën te bekomen te *Samarang* bij de Heeren DORREPAAL en Co., op de Fabrijk bij den Heer C. J. A. THURKOW en alhier bij

(3346) TIEDEMAN en VAN KERCHEM.

Op Zaturdag, den 1 November 1862,
des voormiddags ten 10 ure,
zal in het Lokaal van het Vendukantoor te **Batavia**, ten behoeve van verbandhouders publiek worden verkocht:

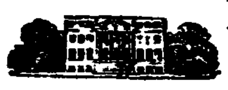

Een ERF, bebouwd met een WOONHUIS,

op steenen fondament, houten stijlen, Bantamsche matten Wanden en Plafond, alsmede 2 blokken **Bijgebouwen** van Steen en Bamboes en allen met Pannen gedekt, gelegen in het Oosterkwartier, buurt of wijk **Meester-Cornelis** (naast de militaire school), blok L, deel 20, No. 190/196 B, bij de verponding geregistreerd onder No. 7498, en aldaar getaxeerd op eene waarde van *f* **10,000.**—, staande ten name van **C. H. B. L. Rudolph.**

(3380) TIEDEMAN EN VAN KERCHEM, qq.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op een nader te bepalen dag in de eerste helft der volgende maand, zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen voor rekening van belanghebbenden:

Het Ned. gekoperd en kopervast

BARKSCHIP

„*CERES*,"

Kapitein L. H. DEMMERS,

met INVENTARIS,

zoo als het thans alhier ter reede ligt en dagelijks voor een ieder te bezigtigen is.

(3366) JOHN PRYCE & Co.

Op eenen nader te bepalen dag
in de eerste helft van October
zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen:

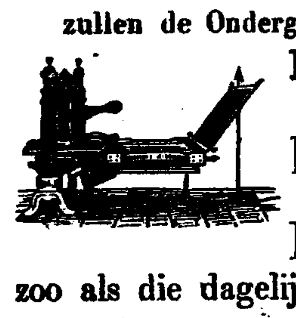

hunne in volle werking zijnde BOEK-, COURANT- en HANDELSDRUKKERIJ,

zoo als die dagelijks te bezigtigen is.

(3339) LE ROY & Co.

☞ Blijvende deze inmiddels op aannemelijke voorwaarden uit de hand te koop.

HOUT-VENDUTIE.

Op een nader te bepalen dag, zullen de Ondergeteekenden in veiling brengen,

een partij van 1640 Balken, Meubel- en Timmerhout,

afkomstig van Ceram (Molukkos), bestaande uit de volgende soorten, als:

Kaijoe MARAN,	Kaijoe LORIA,
„ MERA,	„ BELLOITAM,
„ BINTANGO (rood),	„ POLO BATO,
„ „ (wit).	

(3341) B. KOPERSMIT EN Co.
Batavia, 24 September 1862.

MARMEREN VLOERSTEENEN,

van 10 tot 28 Rijnl. duimen,

benevens:

ronde en langwerpige Marmeren platen,

voor CONSOLES en TAFELS, zijn steeds te verkrijgen bij

(3371) HAAGER en SCHUURMAN.

IJZEREN GELDKISTEN

met patent slooten.

(3329) VAN DEN ABEELEN EN Co.

WILLIAM HENRY HALL,

Shipping and General

COMMISSION AGENT,

(3334) BATAVIA.

PUIKE GRASBOTER,

merk: VAN DER LEEUW.

(3367) JOHN PRYCE & Co.

Per Vellore *en* Maria Diederica:

FIJNE EN GEWONE WIJNEN,

waaronder:

Chateau Leoville St. Estephe } **Brandenburg Frères.**

Medoc St. Julien, *Finke & Co,*
in heele en halve flesschen.

D. C. ST. JULIEN.

(3353) VAN WALCHREN EN VAN DORP.

Vermicelle en Macaroni

IMPÉRIAL,

in pakjes @ *f* 1.—

(3365) LEROUX & Co.

EAU DE COLOGNE H. & S.

van F. MARIA FARINA No. 4711 te Keulen; door andere handelshuizen thans **Eau de Cologne**, onder bovengenoemd merk geïmporteerd wordende niet door F. MARIA FARINA No. 4711 te Keulen gefabriceerd en uitgezonden, zoo worden belanghebbenden hierop attent gemaakt, dat bij de ondergeteekenden alleen en uitsluitend de echte ***Eau de Cologne*** van F. MARIA FARINA No. 4711, onder het merk ***H & S*** te bekomen is.

HAAGER & SCHUURMAN.

Batavia, 17 September 1862. (3311)

EAU DE COLOGNE,

de F. MARIA FARINA No. 4711 á Cologne.

Les contrefaçons de mon ***Eau de Cologne***, m'engagent à prévenir le public, que le seul et unique Dépôt de ***mon*** fabricat, se trouve pour le Java chez Messieurs **HAAGER & SCHUURMAN**, à **Batavia**, à la quelle maison on peut s'adresser avec la même confiance qu'a moi même;

F. MARIA FARINA.
No. 4711.

Cologne, le 20 Août 1860. (3310)

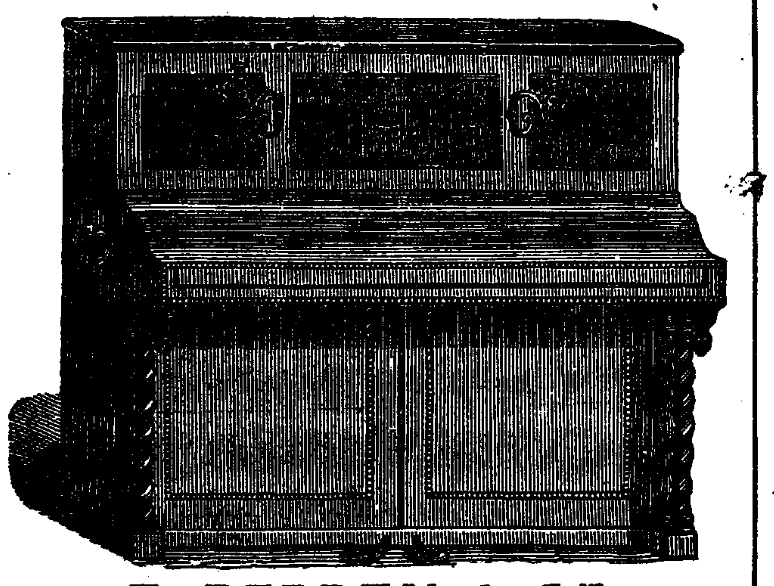

F. BERDEN & CIE
FAB^T DE PIANOS
A BRUXELLES

Per ***Robertus Hendrikus***

ontvingen de ondergeteekenden wederom uit bovengenoemde Fabriek:

2 PIANINO'S groot formaat.
3 „ klein id.

(3331) CASSALETTE en Co.

FABRIEK

voor

Stoom- en andere Werktuigen,

IJZER- en KOPERGIETERIJ,
Koperslagerij en Ketelmakerij,
STOOMHOUTZAAGMOLEN

en

Depôt van gezaagd en ongezaagd Hout

van

(3208) J. B. DROSSAERS.

DROOGE EN AANGEMAAKTE VERW

met bijbehoorende VERWKWASTEN,
voor het schilderen van gebouwen en vaartuigen, bij
(3288) ROLUFS & Co.

De Ondergeteekenden ontvangen voortaan geregeld uit Europa

SUIKERPANNEN,

van de beste kwaliteit en van de ondervolgende afmetingen, t. w.:

van 96 × 32 Eng. dm.		van 70 × 23 Eng. dm.	
90 × 30		65 × 22	
86 × 29		60 × 20	
82 × 27		56 × 19	
78 × 26		52 × 17	
74 × 25		50 × 16	

Nadere Informatiën te bekomen bij

(3209) MACLAINE, WATSON & Co.

PRAAUWENVEER en WERF

VAN DE

Wed. VAN DER MEULEN.

Met Praauwen van dit Veer bestaat er steeds gelegenheid om

Goederen, Machineriën, enz.,

over te voeren van

Batavia en de omliggende plaatsen,

als: om de West tot ***Tjiringien*** in *Straat Sunda*, en om de Oost tot aan ***Pecalongan***, en het afhalen van PRODUCTEN van ***Bantam***, ***Tjicao*** langs de ***Tjitarum***, ***Pamanoekan***, ***Indramaijoe***, ***Dadap*** en ***Cheribon*** voor ***Batavia***.

Aan de Werf bestaat er steeds gelegenheid tot repareren en breeuwen van ***Praauwen*** en ***Sloepen*** en het maken van diverse Hout en IJzerwerken ten behoeve der Schepen.

Tevens is aldaar verkrijgbaar:

STEENKOLEN,

bij kleine hoeveelheden aan de werf te ontvangen, dan wel aan boord van de schepen geleverd.

Diverse RONDHOUTEN en DJATTIE HOUTEN PLANKEN gezaagd volgens de op te gevene maat.

IJZEREN ANKERS en KETTINGEN voor Praauwen.

Batavia, 30 Augustus 1862. (3212)

Bij VAN DEN ABEELEN & C^O.,

steeds voorhanden:

Puike Grasboter,

Gezouten Ossentongen (per stuk),
Amerikaansche Vruchten,
Jellies, Jams en Lobsters in blik,
Yorkshire en Westfaalsche Hammen,
Watercrackers, Fancy Beschuit,
Groenten en Vleesch in blikken, merk:
Alberdingh Thijn, alsmede *Schalekamp*.
Diverse WIJNEN en LIKEUREN,
Allsopps Pale-Ale en verdere
Engelsche- en Hollandsche BIEREN.

(3397)

Van Arcken & Co.,

hebben de eer te berigten, dat zij op veelvuldig verlangen besloten hebben, om engagementen aan te gaan, tot het

onderhouden en opwinden van PENDULES. (3393)

RIEMEN VAN RIOUW,

bij

(3355) ROLUFS & Co.

---

v. Walchren & v. Dorp,

HANDEL-, TOKO- EN COMMISSIEHUIS.

ROODE BORDEAUX WIJNEN op fust en in kisten afgetapt.
Fijne Roode en Witte BORDEAUX WIJNEN.
BOURGOGNE WIJNEN.
Fijne en Ordinaire RHIJN- en MOESELWIJNEN.
Roode PORTWIJN op fust en op flesschen.
Witte Idem op flesschen.
Fijne en Ordinaire MADEIRA en TENERIFFE WIJNEN op fust en op flesschen.
Prima en Ordinaire CHAMPAGNE WIJNEN.
Holl. BIER, Eng. BIER, Bayersch BIER } in soorten, op fust en op flesschen.
Fijne en Ordinaire Fransche COGNAC op fust en op flesschen.
Bessen GENEVER; Genever A.V.H. en andere goede merken.
Onvervalscht SELTERSWATER.
Hollandsche, Fransche, Engelsche, Duitsche } PROVISIEN in BLIK, enz.
GESLAGT in flesschen en vaatjes.
Gezouten RUNDVLEESCH in vaatjes.
Gerookte OSSENMUISJES en SAUCIJS DE BOULOGNE in blik.
Gerookt VLEESCH en HAMMEN.
Diverse soorten KAZEN.
Diverse merken BOTER.
MANDARIJN GEMBER.
KOEK, BANKET, SUIKERWERK en GEDROOGDE VRUCHTEN.
Poeder- en andere CHOCOLAAD, JAMS, MOSTARD, ZUREN, GENUAOLIE, AZIJN, etc.
SPIEGELS en SCHILDERIJEN.
Eng. HANG-, TAFEL-, MUUR- en KANTOORLAMPEN
PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK
TAFEL- en RIJTUIGKAARSEN.
TAFELGOED in stellen, HANDDOEKGOED, DAMAST, TAFELKLEEDEN, TOILINET in soorten.
Divers PLEETWERK
Berlijnsch-zilveren LEPELS en VORKEN in stellen.
Eng. TAFELMESSEN in stellen.
Manila- en Havana SIGAREN in soorten.
BIJOUTERIEN, PARFUMERIEN en GALANTERIEN.

(3377)

ATELIER

VOOR

STEENHOUWEN EN GRAVEEREN,

VAN

de Ficquelmont & Co.

De ondergeteekende eenigen tijd in **Europa** doorgebragt hebbende, ten einde zich in het **Steenhouwen, het bewerken van Marmer en het Graveren** te perfectioneren,

heeft zich als **Steenhouwer** en **Graveur** ter dezer Stede gevestigd en neemt thans de vrijheid zich niet alleen bij het publiek van Batavia maar ook bij dat van geheel Indie aan te bevelen tot het leveren van TOMBES, GRAFSTEENEN en ANDERE GRAFORNAMENTEN.

Ook bestaat er in dit ATELIER gelegenheid voor het maken van **MEUBELEN** uit **MARMER**, het POLIJSTEN en REPAREREN er van; alsmede voor het doen maken van GRAVURES in alle METALEN.

Op eene prompte en civiele bediening kan ten volle gerekend worden, terwijl verzocht wordt tot het doen van bestellingen, die met den meesten spoed zullen worden uitgevoerd, zich te willen wenden tot den ondergeteekende, wonende naast de begraafplaats voor Europeanen, alhier.

(3378) DE FICQUELMONT.

Eerstdaags ziet het licht:

MIJN BUURMAN,

uit een wijsgeerig oogpunt beschouwd, door

(3382) ALEXANDER REGENSBURG.

In Commissie ontvangen:

een fraaije ligte Tentwagen

voor 4 personen.

Bij

(3392) Gebrs. ROSELJE en Co.

PHOTOGRAPHIE

H. LECOTEY

a l'honneur de prevenir le public, que son Atelier est ouvert tous les jours.

PINTOE-AIJER tegen over de BENTING. (3352)

Door Likwidatie

zijn de Toko-Artikelen, waaronder eene partij

Dames Kapsels, Bouquetten en Kinderhoeden

bij de ondergeteekende tegen verminderde prijzen verkrijgbaar.

(3359) Wed. B. J. LEON.

BON MARCHÉ EXTRAORDINAIRE.
PENDANT TROIS MOIS SEULEMENT.

PORTRAITS

à 3 Florins,
TOUT ENCADRÉS

PAR

Mr. C. PARANT, Photograph.

Portraits cartes de visites. }	Leçons aux Amateurs.
Portraits médaillons. }	Broches. Ecrins.
Cassolettes. }	Groupes de famille.

Portraits après décès. (3333)

Passar Baroe, en face Mr. NORDET.

☞ Abonnés op de geannonceerde

„Gaba" en „Onharige Paddie"

worden beleefdelijk verzocht zooveel mogelijk het VASTE QUANTUM op te geven, dat zij maandelijks zouden wenschen te hebben.

ROLUFS EN Co.
Scheepsleveranciers.

(3287)

AMOY DOCK COMPANY.

☞ Wordt bekend gemaakt aan Eigenaren en Gezagvoerders,

dat het nieuwe **GRANIETEN DOK** van bovenbedoelde Company, in volkomen goede werking is en een van de beste gelegenheden, en vele gemakken aanbiedt, tot het repareren van schepen van groote diepgang en van 300 voet lengte.

Dit dok is ruim voorzien van TIMMERHOUT, MASTEN, IJZER, KOPER, METALEN PLATEN, VERWSOORTEN, enz. en al het benoodigde tot reparatie van schepen, hetwelk wordt verrigt onder toezigt van Europesche timmerlieden en smeden.

Het dok is voorzien van een Caissonpoort.

IJzeren schepen die in hetzelve moeten om te worden schoongemaakt en gesmeerd, zullen alle gemakken vinden tegen billijke prijzen. Goede gelegenheid ter inkwartiering voor de manschappen van Oorlogschepen.

AMOY, (China) Junij 1862. (3240)

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Etablissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1/4 % 's jaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . 3/8 %

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. 5/8 %

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1 %

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1 1/2 %

Op Schepen, liggende op Reeden. . . 1 %

E. MOORMANN & Co., te *Batavia*.
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang*.
(3205) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija*.

Aan *Dames en Heeren Leden der Zang-Vereeniging* wordt bekend gemaakt, dat de

REPETITIE

aanstaande Dingsdag 30 dezer 's avonds ten 8 ure, in het lokaal der Loge zal plaats hebben.

Namens de Directie der Maatschappij van Toonkunst:

(3396) H. T. VON HEMERT.

Batavia, 27 September 1862.

BATAVIASCHE IJS-SOCIETEIT.

HOUDERS van **IJS-KAARTJES** worden verzocht ...h binnen 14 dagen ter inwisseling derzelve, te verkrijgen bij den KASSIER der ***Ned. Ind. Escompto-Maatschappij.***

Namens de Kommissie van Liquidatie,

(3395) F. H. TIEDEMAN.

De ondergeteekende heeft de eer het geachte Publiek te berigten, dat hij is **VERHUISD** van de Sluisbrug naar **Bazar Bahroe**, het 2de huis regts, komende van Noordwijk.

Zijne **Muzijk Curcus** is reeds begonnen, volgens ...n vroeger bekend gemaakt programma.

Hij blijft zich steeds recommanderen tot het Stemmen en Repareren van PIANOS en ORGELS, ook biedt hij nog eenige **PIANO'S** tot zeer billijke prijzen ***te koop*** aan.

(3344) E. F. RIJCKMANS.

Bataviaasch Praauwenveer.

De stoomer **Tjiliwong**, is bestemd tot het afhalen en aan boord brengen van PASSAGIERS van stoomschepen.

Vertrekt ten 7 ure des morgens.

Ligplaats binnen den kleinen boom. (3372)

NEDERLANDSCH-INDISCHE LLOYD.

Ten kantore van den ondergeteekende is opengesteld, de inschrijving tot het oprigten eener MAATSCHAPPIJ onder bovenstaande benaming.

De werkkring van dezelve zal wezen:

a. Het verzekeren tegen zeegevaar en brand.
b. Het besturen van gelden en goederen.
c. Het drijven van commissiehandel.

Voorts:

d. Het deelnemen in industriële ondernemingen, scheep- en stoomvaart.
e. Het doen van ontginningen.

De werkzaamheden onder *d* en *e*, evenwel niet anders dan met speciale autorisatie van Deelhebbers.

De actiën zijn van *f* 1000, waarop als eerste storting worden gevraagd *f* 100.

Nader inlichtingen bij

D. BODDE,

Notaris te Batavia.

Aanvragen franco. (3349)

Nederlandsch-Indische ZEE- & BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Genoemde MAATSCHAPPIJ is voortdurend bereid tot het sluiten van verzekering tegen schade door

BRAND

te veroorzaken, hetzij op **Suiker-, Koffij-, Thee-** of andere **Etablissementen** en **Inventaris,** als op **Woonhuizen,** alsmede **Inboedel** en **Meubilair,**

waarvan de premie bedraagt tusschen 25 en 75 cents 's jaars voor iedere verzekerde *f* 100,—, afhankelijk van den stand van het perceel en zijne belendingen.

Namens het Bestuur:

P. TIEDEMAN, Jun., *Direkteur.*
F. H. TIEDEMAN, *wd.* "

Agenten op Java:

FRASER, EATON & Co., te *Soerabaija.*
B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang,*
SAPORTAS & Co., *Cheribon.* (3207)

NORTHERN
ASSURANCE COMPANY,

gevestigd te LONDON sedert 1836.

Brand- en Levensverzekering.

KAPITAAL GROOT **1,295,760** PONDEN STERLING.

De Ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, gaan steeds voort met het sluiten van Polissen van Assurantie op de meest billijke en voordeelige voorwaarden op WOONHUIZEN, met het daarin aanwezige AMEUBLEMENT, PAKHUIZEN, GOEDEREN, KOFFIJ-, THEE- en SUIKER-ETABLISSEMENTEN.

(3206) MORGAN, MELBOURN & Co.

Te Koop of te Huur

om dadelijk te aanvaarden: de

TOKO RIJSWIJK,

met het daarbij toebehoorende ***Woonhuis***, dagelijks te bezigtigen.

(3340) J. C. SAIJERS.

Gehuwde Lieden, die zelve Kinderen hebben, zijn genegen om tegen matige indemniteit twee of drie Kinderen van 4 tot 10 jaren in de kost te nemen, en buiten het Schoolgaan voor hunne opvoeding te zorgen.

Adres bij den uitgever dezes of schriftelijk franco onder het Nummer 3394. (3394)

TE KOOP of **TE HUUR**

om dadelijk te aanvaarden:

DE RIJSTPELMOLEN,

gelegen te ***Assem***, Residentie ***Cheribon***, met daarbij behoorende

Padie- en Rijstpakhuizen

en groot Woonhuis, alles met Pannen gedekt.

Twee planken Pakhuizen met pannen gedekt, en een bergruimte bevattende van respectievelijk 4000 en 3500 picols, gelegen te ***Karang Sambong*** en ***Pengarengan***, Residentie ***Cheribon***.

Nadere informatien bij

(3373) PANDEL & STIEHAUS.

TE HUUR tegen primo November a. s.

Het kapitale HUIS,

gelegen op ***Kebon-Sirie***, naast de Schout-Bij-Nacht, thans bewoond door den Heer BEIJNON.

Adres:

(3352) VAN DEN BIESEN & MODDERMAN.

TE HUUR, een nieuw gebouwd HUIS,

in den Gang Kamajoran, terstond te aanvaarden en te bevragen bij

(3351) P. VAN OERS.

TE HUUR **Een HUIS** op *Kampong Malaijo*,

tegen over paal 8, thans bewoond door de heer Mr. ANGELBEEK.

Adres

(3374) A. THIEBAULT.

CAUVIN PILLEN.

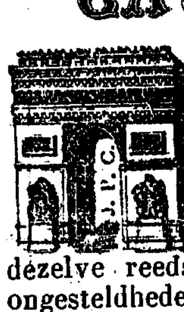

Niet alléén dat dit Geneesmiddel reeds zoo bekend is in Europa, zoo heeft hetzelve ook reeds op Java door zijne buitengewone Geneeskracht grooten invloed uitgeoefend, zelfs kon de goede uitwerking niet ontgaan aan de opmerkzaamheid der Geneesheeren, die dezelve reeds voorschrijven bij scherpe en slepende ongesteldheden der Maag, Milt, Lever en Ingewanden, bij Aamborstigheid, Zinkings, aandoeningen der Luchtvezen, der Longen, en alles wat nadeelig op de Slijm of Gal werkt, alsmede bij Ontstekingen, Hoofdpijn, Duizelingen, Scheele Hoofdpijn, enz., enz.

Daar zij de vochten zuiveren en de scherpte van het bloed vernietigen, geneest men in korten tijd alle Huidziekten, als: Uitslag, Dauwworm, Jeukingen, enz.; mede, ***geen ander*** Geneesmiddel ***is krachtiger*** om Verstoppingen weg te nemen welke de gewone en bestendige oorzaken zijn der vele ongesteldheden der vrouwen en van hen die een zittend leven leiden.

Deze PILLEN welke zuiveren zonder de Maag te vermoeijen of eenig levensdeel te verzwakken, alsmede de gemakkelijkste van alle Buikzuiveringen zijn en bovendien het beste middel om de goede orde in de levensverrigtingen te onderhouden en te herstellen en zonder eenige bijzonder voorzorg of oponthoud in de dagelijksche bezigheden te veroorzaken, kunnen gebruikt worden en zijn reeds verre boven alle andere middelen verkozen,

Zijn slechts ***à Contant*** á *f* 2,— per doosje, verkrijgbaar bij

(3348) BEIJNON, HAMACHER EN Co.

Holloway's Zalf.

Alle huidziekten, bijzonderlijk die verontrustende aard, eigenaardig aan de verzengde luchtstreken, worden onfeilbaar genezen door deze onvergelijkelijke Zalf, waarvan onlangs een groote voorraad in dit eiland, Java. werdt ingevoerd, tengevolge van het sterk toenemend debiet. Niet slechts ligte en uitwendige uitslag, maar ettergezwellen, diepe wonden, zeer, vloeijende zweren, hoe ook, worden door dezelve volkomen geheeld, ze dringt door tot den oorsprong der kwaal en behoed vergifting. Het is geene bloote uitwendige genezing, slechts eene verberging der ziekte om straks een meer voornaam orgaan te heviger aan te vallen, neen, dezelve is volkomen en voortdurend, want de zalf zuigt het venijn uit de wonde en werpt het uit in de ontlasting der vochten.

Doosjes Pillen. à *f* 1— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff en Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn en Co.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort,
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok en Co. (3375)
» Samarang	»	H. L. Lijon en Co.

de Groot, Kolff en Co. en de hoofdagenten Soesman en Co.

Thans alom verkrijgbaar gesteld:

DE NEDERLANDSCH-INDISCHE WETBOEKEN,

uitgegeven door **Mr. LAST,**

In linnen Band . . . *f* 13.—
Franco per Post . . . *f* 16.—

Mr. W. E. VAN DER HOUT,

Handleiding ten gebruike bij de uitoefening der Militaire Regtspleging, bewerkt ten dienste van het Leger in Nederlandsch Oost-Indië. . . . . . *f* 7.—

Franco per Post . . . *f* 8.—

Gebonden in half linnen Band *f* 2.— meer.

Bij- en omgewerkt Reglement op het beheer der militaire nalatenschappen, ten gebruike voor militaire Kommissarissen,

door den Kapitein-Kwartiermeester VAN BOVEN. . *f* 1.—

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, Junij 1862. (3398)

1863.

AGENDA,
KANTOOR-ALMANAK,

geplakt en onopgeplakt.

Verkrijgbaar bij

(3333) H. M. VAN DORP.

Muzijkhandel van H. M. VAN DORP.

Hoofddepot voor Indië van de

Muzikale Correspondentie.

Ontvangen:

HESS, La Campanella. Polka-Mazurka.
LITOLFF, Das sterbende Kind. Voor Alt of Bariton.
VOSS, Ecume de Perles.
SCHUBERT, Erlkönig. Voor Alt of Bariton. (3386)

249ste Nederlandsche
STAATS-LOTERIJ.

Voor deze Loterij zullen in tijds LOTEN disponibel zijn en worden afgeleverd tegen de volgende prijzen:

1 Heel Lot . . . . *f* 100,—
1 Half Lot . . . . " 50,—
1 Vijfde Lot . . . . " 20,—

Bestellingen met vooruitbetaling worden aangenomen voor zoover het getal te wachten loten dit toelaat.

H. M. VAN DORP.

Batavia, 1862. (3336)

Door Likwidatie

worden debiteuren in de TOKO van de Wed. B. J. LEON, verzocht hun debet binnen den tijd van 6 weken aan te zuiveren. (3360)

Debiteuren en Crediteuren in den Boedel van wijlen den WelEdelen Gestrengen Heer *C. C. W. Mandt*, worden verzocht binnen twee maanden betaling of aangifte te doen aan de

Wed. H S. MANDT,
geb. *Demares de Charmois.*

SAMARANG, 22 September 1862. (3385)

Debiteuren en **Crediteuren** in den Boedel van wijlen den Heer GUILLAUME LOUIS BAUD, den 20sten Julij j. l. ab intestato te *Malang* overleden, worden verzocht binnen ***drie maanden*** na heden betaling of opgave te doen aan

TIEDEMAN *&* VAN KERCHEM, q. q.

BATAVIA, 25 September 1862. (3381)

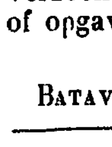

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen gedurende de maand OCTOBER, 1862, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA,

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA,

naar SAMARANG en BATAVIA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 15den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten

Nadere inlichtingen te bekomen op de Stoombootkantoren in de stad, bij

W. CORES DE VRIES, } te *Batavia* en te *Soerabaija.*
NIEUWVEEN en SCHUIJMER, te *Samarang.*

(3337)

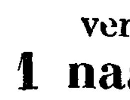

De Stoomboot PALEMBANG PAKKET,

vertrekt Maandelijks bepaald:

1 naar (Lampongs) Telok Betong.
6 » Cheribon.
11 » Palembang en terug over Muntok.
23 » Cheribon en Tagal.

Adres:

(3376) BUIJS, JACOBSEN EN Co.

Passage naar Amsterdam,

wordt aangeboden met het snelzeilend Clipperschip

STAD DOCKUM,

Kapitein **JASKI,**

hebbende uitmuntende inrigtingen voor PASSAGIERS, om tegen het einde der volgende maand van hier te vertrekken.

Nadere informatiën te bekomen bij

de Agenten,

(3342) B. KOPERSMIT EN Co.

Aan de Redactie van den Java-bode.

Geachte Redacteur!

De Directie der Koninklijke Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch-Indië heeft kennis genomen van den aan haar gerigten open brief van Dr. Junghuhn, opgenomen in no. 71 en 72 van den *Java-bode.*

Ter juiste beoordeeling der daarin behandelde aangelegenheid komt het haar doelmatig voor, om reeds nu, voor zooverre het deze zaak betreft, den brief te publiceren, welken zij in dd. Augustus jl. aan Dr. J. E. de Vrij te Bandong rigtte. Zij wenscht daardoor het publiek in de gelegenheid te stellen om te beoordeelen, in hoeverre Dr. Junghuhn het regt had om uit dat schrijven afteleiden, dat de Directie hare adhaesie heeft geschonken aan het stuk, getiteld: »Bijdrage tot de geschiedenis der kinakultuur op Java", door J. E. Teijsman, opgenomen in 1ste aflevering van deel XXV van het Natuurkundig Tijdschrift, en in hoeverre zij dat schrijven zoude hebben geadopteerd, gelijk Dr. Junghuhn zich uitdrukt, en naar aanleiding waarvan hij zich op zoodanige wijze tot de Directie meende te kunnen en te mogen wenden.

De inhoud van bedoelden brief, voor zoovere die op deze zaak betrekking heeft, was als volgt:

„In antwoord op Uw schrijven dd. Bandong, 27 Julij 1862, heeft het bestuur der Koninklijke Natuurkundige Vereeniging de eer UEdG. het navolgende medetedeelen:

Van af de eerste invoering der kinakultuur op Java heeft het bestuur der Vereeniging met de meeste belangstelling kennis genomen van alles wat betrekking had op de ontwikkeling dier zoo gewigtige plant. De daarover uitgebragte rapporten, waartoe ook Uwe nasporingen behoorden, werden bij het bestuur met graagte ontvangen, en door het spoedig openbaar maken daarvan getracht, ook het publiek, dat vooral in den laatsten tijd door berigten van andere zijden minder vertrouwen in het welslagen begon te stellen, de gelegenheid te geven zich eene eigene opinie over die zaak te vormen.

Behalve het algemeen belang dier kultuur was ook vooral het aan U opgedragen gedeelte van meer zuiver wetenschappelijk belang; immers Dr. Junghuhn had gezegd: „dat hij geloofde aan de mogelijkheid om der natuur het geheim van de bereidingswijze der alkaloïden in de levende plant uit vele voorafgaande verbindingen en overgangstoestanden afteluisteren," en het bleek genoegzaam uit Uwe verslagen, dat ook Uwe aandacht op dat punt gevestigd was. En ofschoon nu ook de hoop van Dr. Junghuhn tot dusverre niet werd verwezenlijkt, en wij ook nu nog niets zekers weten van de wording der alkaloïden — de vorming uit kinovazuur en ammonia als geheel onbewezen ter zijde latende — zoo was toch Uw streven uit een wetenschappelijk oogpunt zeer belangrijk.

Uit vreemde tijdschriften bleek het der vereeniging later, dat men zich in Europa zeer ongerust begon te maken over de uitbreiding van de kultuur der C. Pahudiana, omdat die soort zoude behooren tot degene, die een volkomen onbruikbaren bast opleveren. Het was toen dat het bestuur, zoowel uit belangstelling voor de zaak zelve, als met het oog op den wetenschappelijken naam van Dr. Junghuhn en Uzelven, getracht heeft door een onpartijdigen deskundige — den in Indië algemeen geachten en bekenden scheikundige P. J. MAIER — een dier boomen te laten onderzoeken, niet twijfelende of het resultaat zoude zoodanig wezen, dat daardoor uwe onderzoekingen en de gronden, waarop door Dr. Junghuhn de C. Pahudiana in zoo ruime hoeveelheid werd aangeplant, boven alle bedenking zouden verheven worden.

Een daartoe strekkend verzoek aan de Regering is echter tot dusverre niet met een gewenschten uitslag bekroond. Inmiddels werden de geruchten, die omtrent de kinakultuur zich verspreidden, meer en meer onrustbarend, en het was onder die omstandigheden, dat het bestuur kennis bekwam van de door den Heer Teysman daaromtrent nedergeschrevene beschouwingen.

Het moet erkend worden, dat ook het bestuur bij lezing dier bijdrage wel wenschte, dat stuk in eenigzins zachteren toon te zien opgesteld, doch in aanmerking nemende de wijze waarop vroeger de handelingen der H. H. Hasskarl en Teysman door Dr. Junghuhn waren veroordeeld, en waarvoor o. a. ook het Natuurkundig Tijdschrift eenmaal werd opengesteld, scheen het niet meer dan *fair play*, om ook thans aan den heer Teysman geene moeijelijkheden bij het publiceren van zijn geschrift in den weg te leggen.

Zoo min als het bestuur der Vereeniging zich *vroeger* verantwoordelijk stelde voor den geheelen inhoud der stukken van Dr. Junghuhn, deed het dit *nu* ten opzigte van 's Heeren Teysman's schrijven. Beide H. H. hadden een met roem onder de beoefenaren der wetenschap in Indie bekenden naam te handhaven; beiden hadden zich voor Indie zeer verdienstelijk gemaakt, en dit scheen eene genoegzame aanbeveling om stukken door hen onderteekend optenemen; van beiden moest toch verwacht worden, dat zij dien naam niet zouden leenen tot beweringen, die den toets der waarheid niet konden doorstaan.

Het was hoog tijd om te weten wat waarheid is ten dezen; het tot dus verre alleen uit de rapporten van Dr. Junghuhn en Uzelven bekend oordeel moest als eenzijdig worden aangemerkt, het *audi et alteram partem* mogt vooral niet verzuimd worden in eene zoo belangrijke en kostbare aangelegenheid als de kinakultuur. Het kan niet anders of, na al wat daarover in den laatsten tijd geschreven en gesproken is, moet er eene beslising worden genomen, dat de aanplant der C. Pahuhiana moet worden voortgezet óf dat, in overeenstemming met het deswege in de 2de Kamer der Staten Generaal geuit gevoelen, daaraan paal of perk moet worden gesteld.

Het zijn deze gedachten, welke het bestuur bezielden, toen het tot de publicering besloot van Teysman's bijdrage, waarover ook na kennisname van uw schrijven nog geen berouw wordt gevoeld; integendeel het bestuur kan u de verzekering geven, dat schoon het ook den vorm niet geheel moge billijken, de inhoud van het stuk belangrijk genoeg geacht werd om er prijs op te stellen, dat ook andere denkbeelden omtrent de rigting dezer belangrijke kultuur naast die van Dr. Junghuhn en Uzelven werden openbaar gemaakt, hartelijk hopende, dat het eenige doel, dat het zich met de publicering voorstelde, door wrijving van gedachten tot waarheid te geraken, daardoor zal worden bereikt.

Welligt zal het U genoegen doen te vernemen, dat Uw brief in de notulen der bestuurs-vergadering, waarin deze werd ter tafel gebragt, zal worden opgenomen en daarmede gepubliceerd; het bestuur hoopt U daardoor het bewijs te geven, dat het over de gevolgde handelwijze de publieke opinie volstrekt niet vreest.

De daarbij gevoegde bijlagen worden in dank aangenomen ter plaatsing in het Museum der Vereeniging; de toegezonden bast van den boom No. 37 schijnt echter moeijelijk als bewijs te kunnen strekken voor de bewering, dat de boom ten gevolge van daarin voorkomend mycelium is gestorven. Teysman heeft nimmer beweerd, dat daarin geen mycelium zou kunnen voornomen, maar alleen dat daarin de oorzaak van het afsterven niet is te zoeken; de ontwikkeling dier zwammen zou alleen eene zaak wezen, die na den dood plaats vindt.

Het bestuur wil de kwestie wat oorzaak is, wat gevolg, daarlaten; het zal moeten blijken of de boomen, die door Dr. Junghuhn dáár werden geplaatst, waar zich rottende stammen in den grond bevinden, *ook* door mycelium zullen worden aangetast en dientengevolge zullen sterven; maar, aangenomen dat dit werkelijk plaats vindt, dan kan men daarvan moeijelijk een verwijt maken aan Hasskarl en Teijsmann, aangezien er geen grond hoegenaamd was om *à priori* te denken, dat die rottende stoffen nadeel aan den groei der kinaboomen zouden toebrengen. Het zoude alleen dan onverantwoordelijk zijn geweest, wanneer zij, wetende dat zulks het geval was, op nieuw op eene andere pas opengekapte plaats van het woud kinaboomen hadden geplant, omgeven door rottende wortels en stamgedeelten van vroegere woudbewoners.

Ook kan alleen de bezigtiging van den bodem in loco leiden tot de overtuiging, dat hij ongeschikt was voor het plaatsen der kinaboomen, en het resultaat zoude dan nog kunnen dienen om de oorspronkelijke fout te verontschuldigen, — want het waren immers de boomen te Tjie-Bodas, die het zaad

geleverd hebben, waaruit 3778 boomen zijn gekweekt, welke nu reeds in den vollen grond staan, en 1380 die nog op de kiembeddingen waren op ult. 1861,—terwijl waarschijnlijk, wanneer die boomen in het oorspronkelijk woud waren geplaatst, zij zouden zijn opgegroeid tot hooge sterke boomen, die niet zoo spoedig zouden zijn in bloei gekomen.

Zoo noodig stelt de Directie hier bij ten overvloede bekend, dat eene adoptatie, zooals Dr. Junghuhn beweert, nimmer in hare bedoeling gelegen heeft, doch dat zij, den toon van het stuk ter zijde latende, waaraan zij ook hare goedkeuring niet kon hechten, het niet van belang ontbloot achtte de voorstellingswijze van den heer Teijsmann, die in zoo vele opzigten van de rapporten van Dr. Junghuhn afwijkt, door middel van haar tijdschrift bekend te maken.

Even als altijd laat zij den inhoud van het stuk geheel voor rekening van den schrijver, zoodat de door Dr. Junghuhn geleverde refutatie door de Directie niet wordt beschouwd als aan haar gerigt, daar zij zich niet bevoegd acht een beslissend oordeel in deze zaak te vellen, al was het alleen om de door Dr. Junghuhn met regt uitgesproken reden, dat zij met de locale omstandigheden niet voldoende bekend is.

De Directie verbeidt met ongeduld eene beslissing in deze zaak, opdat het in het belang der wetenschap moge blijken, welke zienswijze de ware is, die van Dr. Junghuhn of wel die van den heer Teijsmann, terwijl zij in het belang van 's lands schatkist den wensch uitdrukt, dat de door Dr. Junghuhn gevolgde rigting in de Kinakultuur op Java de beste moge zijn.

Namens de Directie der Kon. Natuurk. Vereeniging.

BATAVIA, *De waarn. Secretaris,*
25 September 1862. DR. HOORWEG.

INGEZONDEN.

La critique est aisée, mais l' art est difficile.

Hoewel niet opgeleid tot publicist en in mij de geniale kracht niet voelende zoo als de Heer L. die bezit, om sommige zaken geheel te verdraaijen of verkeerd voor te stellen, en uit alles, wat zijn belang niet in de hand werkt, venijn te zuigen, terwijl hij de honig niet wil opmerken, zoo acht ik mij toch verpligt tegen de beleedigende, ironische en scheeve voorstelling der brieven van de heeren Stieltjes en Staring op te komen.

Al hetgeen de Heer L. in zijn stuk „Splinters en Balken" voorkomende in het *Bat. Handelsblad* No. 68 dd. 23 Aug. jl. omtrent „les comédiens ordinaires de S. M. l'empereur" zegt, is volkomen op hem zelven toepasselijk, op grond, dat hij in al zijn geschrijf hier in Indie en in Nederland over spoorwegzaken alleen zijn eigenbelang beoogde, vertrouwende hij Direkteur of wel medeconcessionaris te zullen worden van de te exploiteren lijn Samarang-Vorstenlanden, uit welken liefelijken droom hij onlangs hardvochtig gewekt werd.

Het geheele stuk excelleert door persoonlijke hatelijkheden tegen den Heer Stieltjes, en heeft daarom bij ieder weldenkend man eene tegenovergestelde uitwerking gehad als die, welke de Heer L. zich voorstelde.

Tot teregtwijzing aan den Heer L. diene:

Dat de Heer Stieltjes geen staf heeft, noch dien zou willen hebben, doch Ingenieurs en Ambtenaren, door het Gouvernement benoemd, en die het zich tot eene eer rekenen onder een Stieltjes te mogen dienen.

Dat Napoleon in 1796 de Alpen *niet* is *om*getrokken.

Dat de Heer Stieltjes niet wil de onzin, voorkomende in L's uitdrukking: „Gij wilt niet door de vlakte het gebergte, maar over het gebergte heen de vlakte omtrekken."

Kan men eene vlakte omtrekken door over het gebergte heen te gaan dat *in* die vlakte ligt??

De aanvallen op den Heer Stieltjes als oud soldaat wegens zijne afbraak-manie voor vestingen zal iedereen afkeuren, die de proeven in Frankrijk en Engeland onlangs genomen, met kanonnen wier projectielen door ijzeren schijven heendrongen ½ maal dikker dan de *Merrimac*, heeft nagegaan.

Alleen geregelde veldslagen kunnen onze kolonie van een gedébarqueerden Europeschen of Amerikaanschen vijand ontslaan.

De toekomst zal leeren of de Heer Stieltjes zoo groot ongegelijk had met de lijn langs (niet over) den Oenarang te willen leggen. Om dat te beoordeelen is de Heer L. niet in staat, of zou Z. Ed. die door hem bedoelden, zeer geschikt en zeer ondervindingrijk spoorweg-ingénieur, wezen?? Où ne se cache pas la modestie!!!!

Ik zeg maar zoo in mijne eenvoudigheid: „men moet toch wel een genie wezen om zoo maar alles in de wereld te kunnen zijn: Officier van Administratie, industrieel, Redacteur, publicist EN een zeer geschikt, ondervindingrijk spoorweg ingénieur".

Laat Z. Ed. eerst het terrein tusschen Samarang en Demak waterpassen, laat hem eerst weten, dat in die streek verscheiden rivieren hunne waterspiegels beneden het Samarangsch peil hebben liggen, dat die streek arm is aan materialen en bevolking, en dat de ophooging van de aan te leggen aarden baan énorme sommen zal kosten, zonder andere overwegende feiten op te noemen, dan eerst zal hij niet zóó dweepen met de pas voorloopig geconcessioneerde lijn, en laat hem vooral indachtig zijn, dat in de oogen van het beschaafde publiek men niets bewijst door beleedigende, ironische of scheeve voorstellingen van zaken.

SAMARANG 20 September 1862. C......

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

Het Engelsche opnemingsvaartuig *Rifleman* heeft de kusten van Borneo bekruist en daar opnemingen bewerkstelligd. Op 6 September kwam dit stoomschip van zijn togt te Singapore terug. De *Straits Times* wenscht, dat de kommandant van dat vaartuig, de Heer Reed, zijne bevindingen weldra openbaar zal maken. Wij kunnen niet anders dan met dien wensch instemmen. Welk gedeelte van Borneo's kusten zijn opgenomen is ons echter onbekend. Zou het welligt de N. O. kust zijn, dat onder den Sultan van Soeloe ressorteert en waar in 1848 de *Koerier* een korten tijd vertoefd heeft, waardoor de verdienstelijken van den Dungen Gronovius in de gelegenheid is geweest om drie van die veilige baaijen en fraaije havens mede te deelen? Als die streek soms de Britsche opmerkzaamheid heeft getroffen, verklaren wij dat ze goede oogen hebben.

Volgens eene officiele bekendmaking uit Saigon heeft het fransche schip *Curieux* eene strook lands aan den mond der Roode zee in bezit genomen om als steenkolendepot te dienen. Het moet eene veilige bekende plaats zijn, welke op drie mijlen afstands van kaap Rei-erbs en tegenover Perim is gelegen.

Wij vernemen, dat het Gouvernements besluit van 25 September ll. no. 111, waarbij het inkomen der ambtenaren, bedoeld bij art. 30 van het reglement voor het burgelijk weduwen- en wezenfonds als vast traktement moet worden beschouwd, bij belang hebben, den zeer veel genoegen zal baren.

Eergisteren arriveerde alhier kolonel V. M. de Brauw, om als kommandant der 1e Militaire afdeeling op te treden.

Wij hopen, dat die heer wat langer van die betrekking pleizier zal hebben, dan zijn voorganger.

De *Nieuwsbode van Soerabaija* de suikerkeuring besprekende onder het motto: *la raison du plus fort est toujours la meilleure*, besluit zijne beschouwingen met de onderstaande vragen:

Wij vragen: is die handelwijze billijk?

Is het billijk dat de direktie der kultures zich tracht in te laten met de levering of keuring van suiker?

Is het billijk dat die keuring plaats vindt in strijd met alle handels-usantien?

Dat men de gouvernements-suiker-kontraktanten geene voorregten schenkt, hen niet vertoetelt, is niet meer dan billijk.

Maar even billijk is het dat men bij de uitlegging der suiker-overeenkomsten met loyauteit te werk ga; dat men die kontrakten niet uitlegge op eene wijze, die aan het regt van den sterksten denken doet; en vooral dat men geene nieuwigheden bij de uitlegging invoere, zonder daaromtrent de fabriekanten tijdig (dat is voor den aanvang van den oogst) te hebben kennis gegeven.

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

VAN 24 TOT 26 SEPTEMBER.

JAVA-HOTEL. Teerling, v. Panaroekan. — D. M. Weijs, v. Probolingo. — Lodewijks, v. Pasoeroean. — Ferd. Meijer, v. Hamburg. — Wintzer, v. Bremen. — Swart, v. Rotterdam. — Steenhuizen, v. Batavia. — Spring, v. Soerabaija. — J. H. O. Meijer, v. Manila.

MARINE-HOLEL. de Brauw, v. Amboina. — J. R. Stevens en fam., Wijnen, Heijning, Kramer, v. Samarang.

HOTEL DES INDES. J. Cabier, v. Anjer. — Le Bosec en Ketjen, beiden v. Swansea. — Green, v. Manila. — F. Adema, v. de Reede. — J. J. Rigg, v. Samarang. — H. A. Modderman en A. J. Looijen, beiden v. Onrust.

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. A. Krajenbrink, v. Krawang.— J. S. Toppan en Thos. E. Pearson, beiden v. Boston. — J. N. Slegt, v. Onrust.

HOTEL WILLEM II. van den Heuvel, v. Batavia. — C. G. Schot, echtgen. en fam. en Mejufvr. A. Dicker, v. Amboina. — A. H. Martens en A. J. Kerdel, uit het Hospitaal. — J. van der Meijden en fam., v. Pattie. — J. B. F. van den Bossche en echtgen., v. Indramaijoe. — S. D. Waars en C. F. Fredriksz, beiden v. Samarang.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

VAN 24 TOT 26 SEPTEMBER.

Met het Ned. schip Cornelia Hendrika, kapt. J. J. Swart, de hh. F. Meijer en W. Wintzer van Amsterdam.

Met het Fransch schip Alphonse Nicolas Cezard, kapt. Le Bozee, de heer Ketjen van Swansea.

Met het Ned. Ind. stooms. Oenarang, kapt. H. Kramer, de kolonel V. M. de Brauw, de hh. ven Heijning, van der Meijden, Echtg. en 7 kinderen, de Sturler en Echtg., R. Wijnen, von Below en Bout, benevens *Z. M.* troepen van Soerabaija via Samarang.

Met het Ned. Ind. stooms. Batavia, kapt. G. A. Nije, de hh. Waars, Frederiks, Kempson Mijall en J. A. Zeidel met zoon van Samarang via Pecalongan.

Batavia. — Gedurende de maand Junij jl. is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van *f* 632,596,72⁵.

De ontvangst over de eerste zes maanden van 1862 bedraagt . . . . *f* 4,543,436,31

Hieronder is echter begrepen aan fiktieve regten op uitgevoerde gouvernements produkten . . . *f* 814,766,94⁵

Aan terugbetaalde regten „ 73,807,48⁵

———— „ 888,574.43

Zuivere ontvangst . . *f* 3,654,861,88

Gedurende de eerste zes maanden van 1862 is meer ontvangen, dan over dienzelfden tijd:

in 1860 . . . *f* 408,109,11⁵
in 1861 . . . „ 393,792,37

Bantam. — Op den 6den dezer is de inlandsche vrouw Arinem, van de dessa Montor, distrikt en afdeeling Tjiringin, oud naar gissing 30 jaren, bevallen van drielingen, zijnde 2 jongens en een meisje, welke echter den daarop volgenden dag overleden zijn. Genoemde vrouw, die moeder van nog 3 kinderen is, was echter welvarende.

— Op den 8sten September is zeker inlander, oud naar gissing 48 jaren, Tajin genaamd, woonachtig in de dessa Tjengal, distrikt en afdeeling Lebak, door het omvallen met een boom, waarin hij bezig was honig te zoeken, overleden. Bij schouwing van het lijk op de plaats des ongeluks bleek, dat zijn aangezigt aan de linkerzijde was verpletterd.

Preanger-Regentschappen. — Op den 17den September te 6 ure 17 minuten, zijn te Tjiandjoer twee achter elkander volgende, vrij hevige schokken van aardbeving gevoeld. Zij hielden, bij eene korte tusschenpoozing, 5 à 6 seconden aan, uit de rigting van het oosten naar het westen. Aardbevingen zijn mede te Sindanglaja gevoeld, doch aldaar te 6 ure 20 minuten.

Bezoeki. — Den 17den Augustus jl. viel een inlander, Pa Moerkadi genaamd, in de dessa Sempolan, distrikt Soekokerto, uit een boom, aan de gevolgen waarvan hij overleed. Den 29sten Augustus geraakte eene uitgestrektheid van p. m. 30 bouws suikerriet van den aanplant der dessa's Blikiran en Soemberkollak, distrikt Panaroekan en bestemd voor de fabriek Wringin Anom door onvoorzigtigheid in brand. De wind was tijdens den brand zeer hevig, zoodat het vuur, als het ware, door het riet heen gejaagd is en weinig nadeel heeft berokkend. Den 5den September is des namiddags eene praauw tjombreng, beladen met 114 kanassers gouvernements suiker, door zware golven en hevige winden op zijde van het op de reede van Bezoeki liggende schip *Kalimas* omgeslagen en gezonken. De lading is totaal verloren; geene menschenlevens zijn te betreuren. Den 4den September viel zekere inlander Darisnan van de dessa Bandjar Sari onder Tangoel uit een boom, aan de gevolgen waarvan hij overleed. Den 8sten September werd een inlandsch meisje van 2 jaren, genaamd Dina, door hare zuster, oud 12 jaren, gedragen in een klappertuin. Eene door eekhoorns beschadigde klapper-noot viel af en trof het hoofd van het tweejarige kind, dat onmiddelijk dood bleef. De oudere zuster bekwam geen letsel.

Kediri. — In den nacht van den 9den op den 10den September is door onvoorzigtigheid brand ontstaan in de woning van zekeren hadji Norka in de kampong Setono Gedong nabij den Chineschen kamp ter hoofdplaats. Hoezeer dadelijk hulp is verleend, is het niet gelukt den brand meester te worden, maar heeft het vuur, door den hevigen wind aangewakkerd, zich aan de naastbijzijnde woningen medegedeeld, met het gevolg, dat binnen een half uur tijds 33 bamboezen huizen in de asch zijn gelegd. Door spoedig aangebragte hulp heeft men gelukkig eene groote hoeveelheid padi kunnen redden. De schade wordt begroot op p. m. *f* 1,489. (*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 22 September. ll. Zaturdag is ten bureele van den Resident alhier de uitbesteding gehouden voor den overvoer van steenkolen, van Soerabaija via Makasser naar kampong Baroe, voor *f* 22 per ton, van Onrust naar Palembang voor *f* 9.75, naar Moeara kompeh voor *f* 24, naar Riouw *f* 13 en naar Billiton voor *f* 22.25. (*Soer. Ct.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Maandag den 29sten September 1862, des morgens ten 9 ure, aan het Gouvernements-Hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieve hunne aanvragen om audientie met opgave van titels te rigten aan den ADJUDANT VAN DIENST.

BATAVIA, *De Majoor-Adjudant,*
den 12den September 1862. RAPPARD.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!
doet te weten:

Dat hij, lettende:

1o. op art. 6 van het besluit van 8 April 1848, no. 24, waarbij is bepaald, dat voor Makasser van toepassing zullen zijn de instruktie voor den rooimeester te Batavia, gearresteerd bij resolutie van 8 Frebruarij 1825, no. 23 (staatsblad no. 7,) en de instruktie voor de landmeters te Batavia, Samarang en Soerabaija, gearresteerd bij besluit van 18 Januarij 1837, no. 3), staatsblad no. 3), en

2o. op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

I. te bepalen, dat de instruktie voor den rooimeester te Batavia (staatsblad van 1825 no. 7), en de instruktie voor de landmeters te Batavia, Samarang en Soerabaija (staatsblad van 1837, no. 3) voor Makasser bij voortduring van toepassing zullen zijn, zooals bij art. 6 van het besluit van 8 April 1848, no. 24, is verklaard.

II. deze ordonnantie treedt in werking op den dag, waarop het staatsblad van Nederlandsch-Indië waarin zij is opgenomen, door de plaatselijke autoriteit is ontvangen en ter kennisse gebragt van het publiek.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanziens des persoons.

Gedaan te BUITENZORG, den 12den September 1862,
L. A. J. W. SLOET.
De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 109.)

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!
doet te weten:

Dat Hij, in aanmerking nemende, dat de gezamenlijke hoofden van de afdeelingen Mokko-Mokko, Seloema, Manna, Kauer en Kroë (Benkoelen) verzocht hebben het verkoopen van opium binnen genoemde afdeelingen te verbieden; terwijl het ook wenschelijk wordt geacht dit verbod op de afdeeling Laïs toe te passen;

Lettende op de artikelen 21, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indië,

Heeft goedgevonden en verstaan:

Onder nadere goedkeuring des Konings, te bepalen als volgt:

Met wijziging in zooverre van art. 1 van het reglement voor de opiumpacht voor de adsistent-residentie Benkoelen (staatsblad van 1857, no. 4), is na 31 December 1862 de invoer en het bezit van opium binnen de afdeelingen Mokko-Mokko, Laïs, Seloema, Manna, Kauer en Kroë (adsistent-residentie Benkoelen) verboden, op straffe van verbeurd verklaring van de gevonden wordende opium en van eene boete daarenboven van *f* 25,— voor elke overtreding van dit verbod.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie worden geplaatst, en voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast verder alle hooge en lage kollegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand te houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te BUITENZORG, den 24sten September 1862.
L. A. J. W. SLOET.
De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 110.)

(No. 24).

WIJ WILLEM III, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz., enz., enz.,*

Op de voordragt van Onzen minister van Koloniën, dd. 31 Maart 1862, Lt. AAZ, no. 18.

Gezien Ons besluit van den 27sten October 1860, no. 68, tot regeling van de voorwaarden der toelating in Nederlandsch-Indië van Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen;

Overwegende:

dat bij art. 10 van meergenoemd besluit is bepaald, dat de vergunningen tot inwoning, aan Nederlanders verleend, de bevoegdheid geven, behoudens de bijzondere bepalingen ten aanzien der residentiën Djokdjokarta, Soerakarta en Madura, om zich te vestigen overal, waar een gouverneur, resident of adsistent-resident is gevestigd en dat tot vestiging elders eene nadere vergunning wordt vereischt; terwijl, volgens art. 11, de vergunningen tot inwoning, aan vreemdelingen verleend, de bevoegdheid geven om zich in alle voor den algemeenen handel opengestelde havens te vestigen;

dat op sommige plaatsen in Nederlandsch-Indië, ofschoon voor den algemeenen handel opengesteld, geen gouverneur, resident of adsistent-resident is gevestigd; en

dat, volgens de letter der voormelde bepalingen, vreemdelingen zich ongehinderd op die plaatsen zouden kunnen vestigen, terwijl Nederlanders daartoe eene nadere vergunning zouden behoeven, en dat alzoo, in strijd met den geest van het aangehaalde besluit, de vestiging van Nederlanders, in sommige gevallen zonder aannemelijken grond, zou worden belemmerd:

Willende allen twijfel opheffen omtrent de toepassing der bedoelde artikelen;

Den raad van State gehoord (advies van den 15den April 1852, no. 4);

Gelet op het rapport van Onzen minister van Koloniën van den 22sten Mei ll., Lt. AAZ, no. 6;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Bij interpretatie van de art. 10 en 11 van Ons besluit van 27 October 1860, no. 68, voor zooveel noodig, te verklaren, dat de vergunningen ter inwoning in Nederlandsch-Indië aan Nederlanders verleend, hun de bevoegdheid geven, om zich in alle voor den algemeenen handel geopende havens te vestigen, ook al mogt aldaar geen gouverneur, resident of adsistent-resident zijn gevestigd.

Onze minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit Ons besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

MIDDELBURG, den 25sten Mei 1862.
WILLEM.

De Minister van Koloniën,
G. H. UHLENBECK.

Accordeert met deszelfs origineel:
De Sekretaris-Generaal bij het Minister van Koloniën,
FEITH.

En opdat niemand hiervan ontwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord, dat deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie wordt geplaatst, en dat daarvan, voor zooveel noodig, vertalingen in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast verder alle hooge en lage kollegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving van het bovenstaand Koninklijk besluit de hand te houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te BUITENZORG, den 24sten September 1862.
L. A. J. W. SLOET.
De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 108.)

EXTRAKTEN *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, den 24sten September 1862. (No. 33.)

Gelezen de ministeriele dépêches van 7 Augustus 1862 La. APZ. $\frac{18}{943}$ en $\frac{12}{944}$, houdende aanbieding van een afschrift van het koninklijk besluit van 28 Julij 1862, no. 64, luidende:

WIJ WILLEM III *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot Hertog van Luxemburg enz. enz. enz.*

Op de voordragt van Onze ministers van buitenlandsche zaken en van kolonien van den $\frac{17}{21}$ Julij 1862, no. $\frac{7}{10}$ APZ.;

Overwegende, dat de omvang en de aard der betrekkingen van onze onderdanen met China en Japan niet toelaten de belangen, die Onzentwege aldaar moeten behartigd worden, voortdurend te beschouwen als meer bijzonder Nederlandsch-Indië betreffende, maar integendeel medebrengen, dat het bevorderen en handhaven van eene gewenschte verhouding met de genoemde Rijken worde gerekend onder de algemeene belangen van Nederland:

Hebben besloten en besluiten:

De leiding der betrekkingen van Nederland en van Nederlandsch-Indië met de rijken van China en Japan, de behandeling der zaken daartoe betrekkelijk en de aanstelling, de bevordering en het ontslag van de personen, die in China en Japan tot behartiging van de Nederlandsche belangen worden geroepen, worden bij deze opgedragen aan Onzen minister van buitenlandsche zaken.

Onze ministers van buitenlandsche zaken en van kolonien zijn ieder, voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

WIESBADEN, *den 23sten Julij* 1862.
(Get.) WILLEM.

De Minister van buitenlandsche zaken,
(Get.) P. VAN DER MAESEN DE SOMBREFF.
De Minister van Kolonien,
(Get.) G. H. UHLENBECK.

Accordeert met deszelfs origineel:
De Sekretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien, (Get.) FEITH.

Voor eensluidend afschrift: *De Sekretaris Generaal* (Get.) FEITH.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Van het vorenstaande aanteekening te houden.

Ten tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Sekretaris, A. LOUDON.

BUITENZORG, den 24sten September 1862. (No. 25.)

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

a. dat de schepen, welke gouvernements tin van Banka naar Java overvoeren, niet zwaarder mogen worden beladen, dan twintig pikols tin per gemeten last van het schip;

b. dat door kommissies, belast met het keuren van de schepen, bestemd voor den overvoer van rijst naar- en den terugvoer van tin van Banka, steeds zal worden beoordeeld en in het bewijs van keuring opgenomen en bekend gesteld, hoeveel tin het schip kan laden; daarbij in het oog houdende, den boven aangegeven maatstaf van het maximum van twintig pikols per gemeten last, voor een in allen deele hecht, sterk en voor laden van tin geschikt schip; met aanbeveling op die kommissies, om in deze met zorg en de vereischte gestrengheid te werk te gaan;

c. dat het aan de administrateurs der mijn-distrikten op Banka verboden is, om meer tin in een schip te laden dan bij het bij § *b* hierbovenbedoelde bewijs is bekend gesteld.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal
De Algemeen Sekretaris,
A. LOUDON.

BUITENZORG, den 25sten September 1862. (No. 2.)

(Staatsblad no. 111.)

Gelezen de missive van den minster van Kolonien, van den 4den Augustus 1862, Lt. APZ., no. 14/917;

Gelet, enz.

Is goedgevonden en verstaan;

Krachtens magtiging des Konings, bij wijze van uitlegging van art. 30 van het reglement voor het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indie (staatsblad 1854, no. 93) te verklaren, dat als vast traktement, bij dat artikel bedoeld, ook moet worden beschouwd het inkomen of de som, waarover de deelgeregtigden volgens art. 6 van het reglement bij overlijden kontribuant aan het fonds waren.

Afschrift: enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 2den Maart 1862, no. 18, is de met verlof in Nederland aanwezige Oost-Indische ambtenaar F. D. Godon, laatstelijk kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Batavia, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van den 3den April 1862, no. 100, is de met verlof in Nederland aanwezige kapitein-luitenant-ter-zee titulair van het sedentaire zeewezen in Nederlandsch-Indië D. L. Wolfson, laatstelijk direkteur van de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaija, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst ontslagen onder toekenning van pensioen.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot griffier bij den landraad te Demak (residentie Samarang), de benoemde griffier bij den landraad te Demak en Grobogan J. D. Burer.

BIJ DE ALGEMEENE REKENMAKER.

Tot tweede kommiezen, de derde kommiezen bij dat kollegie K. L. A. F. Meijer en P. C. de Bie.

Tot derde kommiezen, de klerk bij de direktie van financien J. C. Meijer en de klerk bij den algemeenen ontvanger te Batavia P. D. Davis.

BIJ HET BINNENLANDSCH BESTUUR IN HET GOUVERNEMENT VAN CELEBES EN ONDERHOORIGHEDEN.

Tot kontroleurs der eerste klasse, H. M. van Rijssen, laatstelijk kontroleur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur in de adsistent-residentie Benkoelen, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd en de benoemde kontroleur der tweede klasse bij dat bestuur F. E. P. van den Bossche.

Tot kontroleurs der tweede klasse, de civiel gezaghebber van Boelekomba en Bonthain (Celebes en onderhoorigheden), W. de Lanoy en de ambtenaar ter beschikking van den gouverneur der Moluksche eilanden jhr. W. C. E. Goldman.

Tot kontroleur der derde klasse, de ambtenaar ter beschikking van den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden, belast met de kontrôle van de afdeeling Boelekomba, W. F. Sikman.

Erkend en toegelaten:

Krachtens magtiging des Konings, als konsul van Pruissen te Batavia, de heer W. Mathieu.

Schutterijen, enz.

BIJ DE SCHUTTERIJ TE SOERABAIJA.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, de eerste luitenant J. W. Doijer en de tweede luitenant C. M. H. van Casand.

Benoemd:

Tot eersten luitenant, de gewezen tweede luitenant H. J. Rosemeier.

Tot tweeden luitenant-auditeur bij den krijgsraad, de schutter mr. M. van den Heuvel.

Tot tweeden luitenant, de schutter W. von Griesheim, allen van het korps.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie J. F. Bruigom.

Goedgekeurd:

Dat door het Militair Departement

BIJ DE INFANTERIE

Zijn geplaatst:

Bij het 8ste bataillon, de tweede luitenant J. W. Bellaard.

Bij het 10de bataillon, de tweede luitenant C. A. E. Neeb.

Bij het 11de bataillon, de tweede luitenants J. H. A. Yssel de Schepper en K. M. A. Botter.

Bij het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden, de tweede luitenant H. P. Roos,
allen onlangs uit Nederland aangekomen.

Zijn overgeplaatst:

Bij het 1ste bataillon, de eerste luitenant J. A. W. Eilers, van het 3de bataillon.

Bij het 2de bataillon, de tweede luitenant A. Hamakers, van het garnizoens-bataillon der 2de militaire afdeeling op Java.

Bij het 3de bataillon, de eerste luitenant E. V. Jeltes, van het 1ste bataillon.

Bij het 5de bataillon, de eerste luitenant F. M. Muller Jr., van het garnizoens-bataillon der 2de militaire afdeeling op Java.

Bij het 6de bataillon, de tweede luitenant H. G. J. van Briessen, van het garnizoens-bataillon der Molukshe eilanden.

Bij het 8ste bataillon, de eerste luitenant F. C. L. Reuling, mede van het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden.

Bij het 9de bataillon, de kapt. L. J. Rhode, van het 10de, en de tweede luitenant J. C. L. Berg, van het 3de bataillon.

Bij het 11de bataillon, de eerste luitenant P. E. F. A. von Mauntz, van het 15de bataillon.

Bij het 13de bataillon, de tweede luitenant E. C. Matheron, van het 8ste bataillon.

Bij het 14de bataillon, de kapt. P. J. G. Hennequin, van het 16de bataillon, en de eerste luitenant J. G. Eskens, van het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden.

Bij het 17de bataillon, de eerste luitenant A. J. M. van Lith, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden.

Bij het garnizoens-bataillon der 1ste militaire afdeeling op Java, de tweede luitenant J. E. Scheltens, van het 12de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden, de tweede luitenant A. Rozenraad, van het 2de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden, de eerste luitenants F. J. W. Mekern, van de garnizoens-kompagnie van Timor en onderhoorigheden, en J. W. D. A. Mac-Gillavrij, van het 4de bataillon.

Bij de garnizoens-kompagnie van Timor en onderhoorigheden, de eerste luitenant W. E. Berkholst, van het 14de bataillon.

Marine Departement.

Buiten werking gesteld:

Op zijn verzoek, art. 2 van het besluit van 4 September 1862, no. 4 waarbij met de waarneming der betrekking van machinist bij het marine-établissement te Soerabaija is belast A. F. Smelser, machinist op het partikuliere stoomvaartuig *Tjiliwong*.

ADVERTENTIËN.

POSTKANTOOR.

De Direkteur der Posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de mailstoomer in October den 1sten zullende vertrekken, de Brievenpakketten, daarmede te verzenden, bij het Postkantoor te *Weltevreden* zullen worden gesloten op

Dingsdag den 30sten Sept. aanst.,

des avonds ten 8 ure, voor Europa, Amerika, Britsch-Indie, Kaap de Goede Hoop, Australie, China, Japan, enz. enz., benevens voor Banka, Palembang en Riouw.

Op Maandag den 6den October aanst., zullen Postpakketten worden gesloten voor

MAKASSER, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

Op Dingsdag den 7den October aanst., zullen Postpaketten worden gesloten voor

BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's avonds 5 uur, in de stad tot 4 uur.

De Adsistent-resident voor de Policie der stad en voorsteden van Batavia brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat de prijs van het Brood over de maand October a. s. blijft bepaald als volgt:

voor een TARWENBROOD wegende 1 Amst. pd. 21 cents.
„ „ „ „ ½ „ „ 10 „
„ „ „ „ ¼ „ „ 5 „

De Adsistent-resident voor de Policie der stad en voorsteden van Batavia brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat de prijzen van het Rund-, Varkens- en Buffelvleesch voor de maand October a. s. blijft bepaald als volgt:

RUNDVLEESCH, per Amst. pd., 60 cents.
VARKENSVLEESCH, „ katti . 40 „
BUFFELVLEESCH, „ „ . . 28 „

Naar aanleiding van het bepaalde bij art. 2 der publicatie van Zijne Excelentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, in dato 16 Julij 1851, opgenomen in de Javasche courant van den 19den daaraanvolgende, brengt de Directeur van Financien, ter kennis van het algemeen, dat het bedrag der onder ultimo Augustus 1862 oningewisselde recepissen was *f* 272,771 en dat tot waarborg daarvan eene gelijke som is afgezonderd aan zilveren munt.

De ingenieur 1ste klasse, chef der eerste waterstaats-afdeeling maakt bekend, dat op Zaturdag den 11den October 1862, des voormiddags ten 10 ure, op Karteel, naast het kadastraal bureau te dezer stede, door hem publiek zal worden uitbesteed: Het bouwen van een nieuw POSTSTATION te Bidara-Tjina (Batavia). Overeenkomstig en bestek en voorwaarden, welke voor belanghebbenden ter inzage liggen ten zijnen kantore op Bazaar-Baroe.

BIJVOEGSEL
VAN DEN
JAVA-BODE
van Zaturdag, 27 September 1862, N°. 77.

Naar aanleiding van art. 555 van het wetboek van koophandel, brengt de strandvonder te Wijnkoopsbaai ter kennisse van het algemeen, dat aldaar op den 2den Julij 1862, is binnengeloodst een in zee drijvend gevondene schoener genaamd *Warhawk*, gezagvoerder wijlen Newell, met eene bemanning van 15 koppen, welk schip voer onder Nederlandsche vlag. Behalve een vergulden arend met 3 pijlen aan den spiegel, heeft de gemelde schoener geene merkbare teekenen. Naar gissing zal het vaartuig kunnen bevatten 60 Nederlandsche lasten, hebbende in lading van 26 pikols koffij gemerkt C L, 4 vaten brandewijn, 1 vat sagomeel gemerkt
╪╪ 9, Gx. & Go. Lahaina.
Regthebbenden gelieven zich onder overlegging van behoorlijke bewijzen van eigendom als anderzins te wenden tot den strandvonder voornoemd.

Aan belanghebbenden wordt medegedeeld, dat, om in den vervolge tot den publieken verkoop van opstallen te geraken, de betrekkelijke bescheiden, ten minste drie dagen vóór den verkoop-dag, aan het vendukantoor moeten worden gedeponeerd: zullende wanneer de indiening na voorschreven termijn plaats vindt of de stukken niet in orde zijn, de veiling geen voortgang hebben.

Oproeping van Debiteuren en Krediteuren.

In de Jav. Cour. van heden worden opgeroepen de Debiteuren en Krediteuren in de navolgende boedels.

Door de Heeren Tiedeman & van Kerchem qq. te Batavia, in den boedel van wijlen den heer Guillaume Louis Baud.

Door den Beneficiairen Erfgenaam te Batavia in den boedel van wijlen de chinesche vrouw Oeij Sionio.

Door de Agenten der Bataviasche Weeskamer voor de Landen Pamanoekan en Tjiassem te Soebang, in den boedel van wijlen den gepensioneerden korporaal Gerrit Jan Lankhoff.

Door den Exekuteur te Banjoewangi, in den boedel van wijlen M. C. Polack.

SINGAPORE.

Admiraal Jaurès is de opvolger van den kommandant der Fransche zeemagt in de Chinesche wateren Protet, die zoo als bekend is in eene aktie tegen de Taipings sneuvelde. Admiraal Jaurès zal onmiddelijk naar zijn station vertrekken via Alexandrie en Suez, en zijne vlag hijschen aan boord der *Rénommé*, tot dat de *Sémiramis* aankomt. Daar dit stoomschip bestemd is om de Japansche gezanten van Suez naar hun geboorteland over te voeren, kan de *Sémiramis* eerst later op het Fransche hoofdstation te Shanghae aankomen. (*Straits Times*).

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

De *Times* doet in een hoofdartikel over de Amerikaansche aangelegenheid het meerdere militaire talent en de betere organisatie van het Zuiden uitkomen. Wat in dezen worstelstrijd, zegt het blad, de verbazing van Europa opwekt, is de omstandigheid, dat zich nog geen groot genie in den strijd heeft opgedaan. Tot nu toe heeft zich noch een Cromwell, noch een Garibaldi vertoond. Wat het Zuiden betreft, het heeft ongetwijfeld het aanzien, dat het iets buitengewoons zal voortbrengen. Beauregard heeft strategisch talent aan den dag gelegd, zij het ook al niet dat hooge militaire genie, dààrin bestaande, om van de verworven voordeelen zoo veel mogelijk partij te trekken. In Jackson echter heeft het Zuiden een generaal van den echten stempel, van een koenen ondernemingsgeest geleverd, en men hoort thans meer en meer spreken van zekeren generaal Morgan, als van een dier militairen, die niet alleen partij weten te trekken van een leger, maar het ook kunnen scheppen. Dat zijn lieden, die voor zulk een oorlog geschapen zijn, en een volk, hetwelk zulke generaals oplevert, mag ten slotte op de zege rekenen. Mac Clellan daarentegen is noch gelukkig, noch ondernemend geweest. Hij mag een man van veel kennis zijn, maar een militair genie is hij niet. Het van zijne begoochelingen teruggekomen Noorden wendt zich nu van zijn jongen Napoleon af en schenkt zijn vertrouwen aan generaal Halleck, die, zoo het schijnt, opperbevelhebber der Noordelijke legers is geworden. De heer Lincoln moet óf zeer ontmoedigd óf vol hoop zijn, als hij tot zulk eene verandering besluit. Halleck toch is door Beauregard geslagen, en de laatste heeft zich zijn meerdere getoond. Te Pittsburg Landing werd Halleck van den ondergang gered door de tijdige aankomst zijner kanonneerbooten, en te Corinth heeft Beauregard hem de poets gespeeld, dat hij plotseling als een nevel verdween. Halleck wreef zich in de oogen, doch van zijn vijand was niets te zien. Wanneer Mac Clellan niet de Napoleon is, voor wien men hem hield, kunnen wij Halleck evenmin voor den man der toekomst houden.

— De Britsche stoom-koopvaardijvloot bestond op 1 Jan. ll. uit 2079 bodems, van gezamenlijk 494,395 ton, zijnde 134 bodems, van gezamenlijk 61,690 ton, meer dan op 1 Jan. 1861.

— Volgens den *London Review* is het den scheikundige Gannal te Toulon eindelijk gelukt, echte diamanten uit kool te vervaardigen en derhalve het vraagstuk der nieuwere scheikunde op te lossen, en wel op die wijze, dat hij phosphor, water, zwavel en kool eenige maanden lang tegen elkander laat reageren. Het produkt bestond uit 20 kleine kristallen, die alle eigenschappen van den diamant vertoonden; zij waren namelijk doorschijnend, bezaten grooten glans, scheurden het staal en zij waren — hetgeen ze als echte diamanten kenmerkte — in den vorm van den natuurlijken diamant gekristalliseerd. Overigens weet men, dat reeds vroeger kleine diamanten op kunstmatige wijze voortgebragt zijn geworden.

— Te Holywell (Flinshire) vertoonde zich onlangs bij gelegenheid van een schuttersfeest het eigenaardige schouwspel, dat zes dames uit die plaats mede naar den prijs dongen; zij schoten met Enfieldbuksen op een afstand van 100 el met groote vaardigheid. Het merkwaardigste was dat een harer, namelijk Mrs. Ashwin, den prijs behaalde.

FRANKRIJK.

Parijs, 4 Augustus. Gisteren werden de bewoners van een huis in de straat Dauphine verschrikt door het hooren van verscheidene pistoolschoten. Men drong de appartementen binnen van een der bewoners, een rentenier, en vond dezen zwaar gewond op zijn bed liggen, terwijl er een lijk op den grond lag. Uit het voorloopig onderzoek der politie is gebleken dat de zwager des renteniers, de heer Z., vrederegter in het departement Somme, naar Parijs was gekomen om van zijn schoonbroeder geld te leen te vragen. Deze had geweigerd en den volgenden dag was Z. teruggekeerd en had zijne vraag herhaald. Toen daarop nogmaals eene weigering volgde, loste Z. een pistool op zijn zwager, welk schot echter niet trof; daarop schoot hij nogmaals en miste weder. Thans trok hij een dolkmes en verwondde den rentenier op verschillende plaatsen, zoodat deze op zijn bed nederviel. Thans trachtte de moordenaar zich zelven met een ander pistool van het leven te berooven, doch daar hem dit niet gelukte, heeft hij zich met den dolk driemaal doodelijk in het hart getroffen. De rentenier is volstrekt niet gevaarlijk gewond.

— In de tweede konferentie, die te Konstantinopel is gehouden, heeft de Turksche vertegenwoordiger, naar men zegt, een verzoenend voorstel gedaan. De Fransche regering is het geheel eens met de Russische over de te behandelen kwestiën, doch men zegt, dat de instruktiën van den Franschen gevolmagtigde luiden, om Rusland niet te volgen, indien dit zijn eisch buiten zekere grenzen stelde.

— In Frankrijk bestaat thans niet alleen eigendomsregt van den geest, maar ook van den voet. De balletmeester Perrot, te Petersburg, heeft namelijk eene klagte ingediend tegen den heer en mevrouw Pepita, omdat dit echtpaar een door hem uitgevonden pas in de groote opera alhier had laten uitvoeren. Hij eischte deswege eene schadeloosstelling van 10,000 fr. De regtbank heeft de beschuldigden wegens het na-dansen van een choreographisch eigendom tot 300 fr. boete veroordeeld.

— Op Martinique en Guadeloupe zijn kompagniën vrijwilligers georganiseerd onder bevel van officieren van het Fransche leger. Deze kompagniën, die goed geacclimatiseerd zijn, zullen naar Mexiko vertrekken.

— Te Rome heerscht onder de kardinalen groote ongerustheid. Zij gelooven niet genoegzaam door de Fransche troepen beschermd te zijn. Zij veronderstellen wel, dat hun leven en dat van den paus wordt bewaakt, maar niet dat dit het geval is ten opzigte van de wereldlijke magt, in geval het Romeinsche volk zich openlijk daartegen verklaart. Men verwacht op 15 Augustus eene groote manifestatie.

— De heer Jose Salamanca, direkteur der Portugesche spoorwegen, heeft aan koning don Luiz, als huwelijksgeschenk, een spoortrein geschonken, bestaande uit drie prachtig ingerigte wagens.

— Regeringsdepeches uit Scutari bevatten nadere bijzonderheden nopens het geschil tusschen den Heer Viet, onzen konsul aldaar en Omer-Pacha. Turkije had namelijk de hulp van den Mirdietschen volksstam tegen Montenegro ingeroepen. De bevolking weigerde en legde zelfs het voornemen aan den dag om zich van de Turksche overheersching te bevrijden. De pacha schreef den Katholieken bisschop de oorzaak van dien wederstand toe. De gouverneur van Scutari eischte dien ten gevolge de aanhouding van den prelaat, welke zich onder bescherming van den Heer Viet plaatste. Omer-Pacha echter wist den bisschop naar Scutari te lokken, waar hij naar de citadel werd overgebragt. De konsul evenwel, door eenige personen vergezeld, viel persoonlijk het geleide aan en ontrukte den bisschop aan de Turken. Hij voerde hem bovendien naar het konsulaat, waar hij hem deed verplegen. Omer-Pacha beleedigde daarop den konsul, die zijne vlag inhaalde. Later echter werd de zaak geschikt, dank zij de tusschenkomst van den Engelschen konsul, en Omer-Pacha nam aan den pacha der Mirdieten te verbannen, den bisschop in zijn rang te herstellen met eene schadeloosstelling van 25,000 frs., welke voor een gedeelte tot het opbouwen van eene kerk zullen dienen, terwijl Omer-Pacha en al de autoriteiten zich bij den Heer Viet zullen verontschuldigen en de Fransche vlag met 21 kanonschoten zal begroet worden. Dit alles had plaats; alleen tracht Omer-Pacha de schadeloosstelling te ontduiken. De Heer Viet heeft echter thans geëischt, dat die som binnen drie dagen worde voldaan. In het tegenovergestelde geval zal hij zijne vlag weder inhalen en naar Ragusa vertrekken. Zoo stond deze zaak op den 25sten der vorige maand.

— Volgens berigten uit Ragusa van 8 Augustus zijn de verliezen der Turken bij het jongste gevecht zeer groot. De Turken hebben hunne strijdmagt bij Zubljak bijeengetrokken om zich te reorganiseren. Al de Montenegrijnen, grijsaards, vrouwen en kinderen, hebben de wapens opgevat.

— De proklamatie van Garibaldi en van koning Victor Emmanuel en de verklaringen van Ratazzi hebben te Parijs groote opschudding te weeg gebragt. Men verkeert aldaar in groote spanning omtrent hetgeen Garibaldi, die in den tegenwoordigen oogenblik zonder tegenspraak de populairste man in Italië is, zal doen. In de officiële kringen koestert men de hoop, dat hij plotseling zal aankondigen Griekenland of Turkije als het doel zijner expeditie te hebben vastgesteld. Men durft hierop echter niet te veel rekenen, naardien bereids gewapende benden naar de Romeinsche grenzen zijn getrokken.

Men wraakt het overigens dat Ratazzi den koning liet tusschen beiden komen. Hij had zich, naar men meent, niet achter den koning moeten verschuilen, om dezen welligt te noodzaken met zijn eersten minister door dik en dun te gaan.

Het te Parijs uitkomende dagblad *le Temps* betreurt dit tusschen beiden komen en zegt: „Wij gelooven dat het des konings pligt niet was partij te keizen voor een ministerie, dat geen vertrouwen meer zou kunnen bezitten. Indien, bij gevolg, het kabinet, dat het ministerie Ricazoli is opgevolgd, de meerderheid in het land heeft even als in de kamer, dan komt het ons voor, dat de manifestatiën van Garibaldi niet gewigtig genoeg waren, om een officiëlen maatregel van den kant des konings noodzakelijk te maken. Indien daarentegen het kabinet Ratazzi, dat over de meerderheid in de kamer kan beschikken, zoo zwak is in het land, dat er eene extra-officiële regering kan worden vastgesteld tegenover de wettige regering, dan zou dit tot bewijs verstrekken, dat het tegenwoordige parlement de volksmeening niet meer vertegenwoordigt en dat het noodig is tot eene ontbinding over te gaan. Er zouden nieuwe verkiezingen moeten plaats hebben en het resultaat daarvan zou zijn, dat het tegenwoordige kabinet krachtiger werd en in allen gevalle, dat de koning en Europa inlichtingen ontvingen omtrent den waren toestand van Italië.

„In het kort, wij wenschen, dat een ministerie een konstitutionelen koning slechts stappen aanrade, die overeenkomstig zijn met de ministeriële verantwoordelijkheid, en wij gelooven, dat het zekerste middel, om inkonstitutionele manifestatiën te beletten, is aan de openbare meening de gelegenheid te geven zich te uiten".

De erkening van het koningrijk Italië door Oostenrijk schijnt een stap nader te komen. Te Parijs verzekert men, in strijd met de Duitsche dagbladen, dat de heer Schmerling tot de erkenning geneigd is.

— In eene korrespondentie uit Londen leest men het volgende omtrent den tegenwoordigen politieken toestand: „Alles verkeert hier in spanning en met een koortsachtig ongeduld ziet men de berigten uit Italië te gemoet, want men gevoelt zich te midden van zoodanig een imbroglio, dat het ten eenenmale onmogelijk met zekerheid te zeggen, welke de ware rol is, die door Garibaldi, Victor Emmanuel en Napoleon wordt gespeeld. Het is inderdaad een zonderling schouwspel, wanneer men ziet, dat drie idéen elkander schijnen te bestrijden, dat de Italiaansche kwestie hoe langer zoo meer gekompliceerd wordt en een burger- en een buitenlandsche oorlog voor de deur schijnen te staan — dat er, bij dit alles, zeggen wij, geen vrees voor ongerustheid wordt opgewekt. De beurs, die anders door het minste gerucht wordt bewogen, houdt zich slechts met de buitenlandsche leeningen bezig, die haar avonturen doen vreezen, maar in weêrwil van het gevaar eener botsing op den Italiaanschen bodem, in weêrwil der proklamatiën van Victor Emmanuel en Garibaldi, in weêrwil van de Amerikaansche verwikkelingen en zelfs van de binnenlandsche ellende, zijn de Engelsche fondsen heden nog meer dan 1 pCt. hooger gebleven, dan zij voor ruim veertien dagen waren. Is dit niet een veelbeteekenend verschijnsel?„

In verband met de reeds eenige malen door ons aangestipte geruchten betreffende plannen van Garibaldi, om een inval op Grieksch grondgebied te doen, wordt uit Triëst aan een der Duitsche bladen het volgende geschreven: „Men ziet hier de verwezenlijking dezer geruchten met zekerheid te gemoet, en houdt het er algemeen voor, dat Garibaldi te Dragomestor zijne landing zal bewerkstelligen, aangezien Antivari, Durazzo en Avlona wel bezette en sterk verdedigde kustplaatsen zijn, en vermits bovendien Garibaldi in Albanië noch met bijzonder oorlogzuchtige volksstammen, noch met eene bevolking te doen zou hebben, welke voor Griekenland en Italië opregte sympathie koestert. Mogt men nog een oogenblik aan de geheime verstandhouding tusschen de ontevredenen in Griekenland en de bewegingspartij in Italië willen twijfelen, dan zal die twijfel spoedig moeten wijken, wanneer men het oog vestigt op het verschijnen van die geheimzinnige koopers van zijde kokons in eene streek, waar zich noch moerbezieboomen, noch zijdewormen, maar wel volksstammen bevinden, wien het Turksche juk te zwaar is geworden, alsmede op het rondkruisen van rijkelijk met goud voorziene zendelingen. De Porte is in Epyrus en Thessalië zoo magteloos en onvoorbereid, dat er niet te denken valt aan het goed gevolg van een door haar in die streken te bieden tegenstand. Intusschen zijn Epyrus en Thessalië, de eigenlijke Grieksche provinciën der Porte, door hooge, geheel ontoegankelijke gebergten ingesloten, en kunnen slechts door twee bergengten genaderd worden, namelijk door den vijfbronnen-pas (Pendebigadia) in Epyrus, en de Ardennen aan den Heiligen-berg in Thessalië, welke beide bergpassen zeer gemakkelijk en met geringe middelen op de meest afdoende wijze kunnen verdedigd worden.

— De tijdingen uit Rusland luiden nog altijd zeer ongunstig; er heeft een ware volksverhuizing onder de voornaamste familien plaats. Velen van die huisgezinnen vestigen zich te Dresden of in de omstreken van die stad; het land is daar schoon en het leven zeer goedkoop. Er zijn daar op dit oogenblik reeds meer dan 400 Russische familien, en reeds velen van hen hebben er zich voor goed gevestigd en keeren niet weder naar Rusland terug. Die kleine kolonie heeft het voornemen, om een Griekschen tempel te doen bouwen. Men zegt, dat de grootvorst Konstantijn meer dan ooit overtuigd is, dat men nimmer een bevredigende uitkomst zal verkrijgen, zoolang men de autonomie van Polen niet heeft erkend. Ik geloof, dat men op dit oogenblik daar nog zeer verre van verwijderd is.

— Het nieuwe blad van den heer de Laguéronniére zal bepaaldelijk den 8sten verschijnen en dien dag zoomede den volgenden het veelbesproken groote manifest mededeelen, dat reeds aan de goedkeuring van den keizer is onderworpen. Ook wordt dit manifest reeds ter keizerlijke drukkerij als brochure gezet.

— De berigten uit Mexiko zijn niet opbeurend. Generaal de Lorencez, de opperbevelhebber der expeditie, heeft een vertwijfelenden brief aan zijne gade geschreven, waarin hij haar vaarwel zegt, daar van zijn terugkeer geen sprake meer kan zijn, indien de versterkingen niet spoedig aankomen.

— Kapitein Detrie die thans tot majoor is benoemd, was vóór het gevecht bij Puebla nog luitenant. Generaal de Lorencez benoemde hem op den dag van dien veldslag voorloopig tot kapitein. Den 30sten Junij werd deze benoeming door den *Moniteur* bevestigd en den 30sten Julij onderteekende de keizer zijne benoeming tot bataillons-kommandant. Dit is de snelste bevordering bij het Fransche leger sedert de oorlogen van het eerste keizerrijk.

— Men zal zich nog wel de kwestie herinneren betreffende de weigering van het spaansche kabinet tot het uitleveren der napolitaansche archieven aan de regering van koning Victor Emanuel. Naar het schijnt is deze zaak nog niet geschikt; althans de *Indépendance belge* meldt uit Madrid, dat het kabinet van Turijn voornemens zou zijn een ultimatum hierover aan de spaansche regering te doen toekomen.

— Volgens schrijven uit Parijs, is aldaar stellig berigt ontvangen dat de Spanjaard Tristany, die sedert eenigen tijd aan het hoofd der bourbonschgezinde partijgangers in de napelsche gewesten stond, door de fransche troepen op pauselijk grondgebied gevat en in hechtenis gesteld is.

DUITSCHLAND.

Weenen, 4 Aug. — Bij de onlangs in den dom te Presburg plaats gehad hebbende inzegening van het huwelijk van graaf Andrassy met barones Wenkheim kon men de waarneming doen, dat in Hongarije nog steeds de „gouden tijd" heerscht; want ongerekend de buitengewone pracht, die de hooge adel bij die gelegenheid ten toon spreidde, was het na de trouwing vooral verrassend te zien hoe de eene gouden regen na den ander uit de rijtuigen op de menigte nieuwsgierigen stroomde. Men berekent dat honderden dukaten onder het volk werden geworpen, en er waren gelukigen die ze bij tientallen in hunne hoeden opvingen. Intusschen behooren de jonggehuwden ook tot de rijksten des lands en men berekent hun vermogen op eenige milliarden.

— Voor eenige dagen is het stadje Grabenstadt, in Opper-Beijeren, met de oude kerk, het slot, de brouwerij en drie logementen, schier geheel afgebrand. Alleen de nieuwe kerk, de pastorij en een tiental huizen zijn van deze ramp gespaard gebleven.

— Volgens het Hongaarsche dagblad *Pesti Naplo* leeft de oudste soldaat in Europa thans in Hongarije. Hij heet Ivan Redulicz en is thans 122 jaren oud. Laatstelijk heeft hij gediend in het Croatisch-Oguliner grens-regiment; hij heeft in den zevenjarigen oorlog bij de Pandoeren onder baron von der Trenck gediend, alsmede later in den oorlog tegen de Turken, waarin hij tweemalen werd gewond.

Frankfort, 5 Aug. Johannes Ronge heeft kortelings een schrijven aan Garibaldi gerigt, waarin hij diens meening vroeg over de verhouding van het pausdom tot kerk en staat, en hem voorts zijne eigen meening daaromtrent mededeelde, inzonderheid omtrent het regt der gemeenten, om zelven hare godsdienstige aangelegenheden te regelen. Garibaldi heeft hierop in een kort, doch zeer vriendelijk schrijven geantwoord, waarin hij o. a. zegt: „Ik zal elk streven prijzen, dat bijdraagt om te bewijzen, dat de wereldlijke magt van den paus de godsdienst benadeelt en de schuld draagt van de dienstbaarheid, waarin mijn vaderland verkeert. Derhalve wensch ik ook u den besten uitslag bij het volbrengen van uwe onderneming. „Het heeft hierbij de aandacht getrokken, dat Garibaldi zich alleen uit omtrent de wereldlijke, doch niet omtrent de geestelijke magt van den paus, waarop het schrijven van Ronge meer bijzonder doelde.

— De spoorweg tusschen Heilbronn en Hall is den 2den dezer door een feestrid, waaraan onderscheidene voorname personen deelnamen, ingewijd. De vreugde over het tot stand komen van dezen spoorweg is des te grooter, naardien voor eenige jaren een deputatie uit Hall, die bij den toenmaligen sedert overleden minister van fiananciën Knapp aanzoek om dezen aanleg kwam doen, bijna door hem de deur werd uitgeworpen, als verlangde ze iets geheel onmogelijks.

— De berigten uit Stokholm maken melding van de uitbreiding der skandinavische beweging. Men zegt dat eerlang de drie vloten van Zweden, Noorwegen en Denemarken zich in de Oostzee zullen vereenigen om gezamenlijk evolutiën te doen.

De twee souvereinen, koning Frederik VII en koning Karel XV, die pas een onderhoud gehad hebben, zullen eerstdaags weder bijeenkomen op het kasteel van den heer de Tornerhjelen, in de provincie Schonen. Daarna zal Karel XV zich naar het oefeningskamp van de noorweegsche troepen nabij Christiania begeven om te Bookaskog terug te komen, waar de twee vorsten elkander voor de derde maal in dit jaar, tegen het einde van September, zullen ontmoeten.

— Uit Warschau wordt aan de berlijnsche *Stern-Zeitung* gemeld, dat thans aan het bestaan van een komplot niet meer getwijfeld kan worden. Om evenwel waarborgen te geven voor de vrijheid der burgers, heeft de grootvorst gelast dat eene kommissie, bestaande uit 24 burgerlijke regters, zal gevormd worden, voor welke ieder aangehouden persoon zal worden gebragt, terwijl niemand gevangen mag blijven, indien de kommissie oordeelt dat de beschuldiging ongegrond is.

ITALIË.

De berigten uit Napels van 29 Julij melden dat er eene proklamatie van den Spanjaard Tristany, zich noemende „veldmaarschalk van Z. M. Frans II, koning der Beide Siciliën", aangeplakt was, houdende dat hij den aanvoerder eener koningsgezinde bende, die zich vroeger uitstekend verdienstelijk in het belang van 's konings zaak had gemaakt, wegens gruwzaamheden voor den krijgsraad had gebragt en had laten fusilleren. Dit stuk, vermoedelijk handelende over het uiteinde van den beruchten Chiavone, was te Napels overal aangeplakt en algemeen verspreid, even zeer als het bekende schrijven, waarbij prins Murat zich onlangs aan de Napolitanen weder voor een troon der Beide Siciliën heeft aanbevolen. De overheid scheen de verspreiding dier stukken niet te willen beletten.

— Het programma van het kabinet Ratazzi was, toen het gevormd werd: naar Rome door Venetië. Het programma van een geheele school piemontesche staatsmannen en van italiaansche staatkundigen in het algemeen, was hetzelfde dat graaf Cesar Balbo twintig jaren geleden met zooveel helderheid ontwikkelde, nl. Venetië te bereiken door de verbrokkelde provinciën van het turksche rijk. De *M. Post* beweert dat de politieke rigting der konsuls van Italië in Turkije overeenstemt met de bedoelingen van Rusland en Frankrijk, die die echter in strijd zijn met de traktaten door de Verhevene Porte aangegaan en ook met den vrede van Europa. Genoemd blad herinnert vervolgens aan het heerschende en uitgedrukte gevoelen, dat Italië niet langer in zijn tegenwoordigen toestand kan blijven en Oostenrijk noodzakelijk uit Venetië verdreven moet worden, en dat, ten einde dit te verrigten, Italië zoodanige bondgenootschappen behoort aan te gaan als noodig zijn, om zich tegen alle oostenrijksche vijandelijkheid te vrijwaren. „Italië", zoo leest men verder, „heeft zonder twijfel zijne eigene belangen en overleveringen als het Oosten, en gelooft welligt een volkomen regt te bezitten om zijn binnenlandschen toestand in overeenstemming met die zienswijze te verbeteren. Doch het hoede zich slechts de zaken te verslimmeren, in plaats van die te verbeteren. Naar Rome trekken door Venetië zou eene moeijelijk te volbrengen krijgsbeweging zijn. De onderneming om naar Venetië te trekken via Konstantinopel, zou, hoewel zij in gezelschap van Rusland en Frankrijk verrigt wierde, zoowel politieke als krijgskundige bezwaren ontmoeten, die men wel behoort te overwegen, alvorens een veldtogt te beginnen. De politieke bezwaren zijn zeker niet van die soort, waaraan een Garibaldi veel gewigt zou hechten. Doch zij zijn van zulk een omvang en zwaarte, dat elk nadenkend man er voor dient stil te staan, terwijl er zulke veelbeteekenende uitkomsten aan zijn verbonden, dat de bloote beschouwing er van slechts behoort te geschieden bij het bewustzijn van eene onvermijdelijke en dringende noodzakelijkheid."

— Een Fransch reiziger, die zich kortelings te Turijn bevond, wilde weten, dat Garibaldi voornemens is, niet met een leger, maar met eene ontelbare volksmenigte, mannen, vrouwen en kinderen, naar Rome op te rukken, in de verwachting dat Frankrijk dezen „vreedzamen inval" niet met kracht van wapens zal te keer gaan.

— Er is in het huis van den heer Alexander Dumas te Napels eene zamenzwering ontdekt. Cicco Sbrocco was palfrenier van den beroemden schrijver en had een aantal aanhangers van de Bourbonsche partij rondom zich verzameld. Cicco is gearresteerd, juist toen hij met een paard van den heer Dumas Napels wilde verlaten.

GRIEKENLAND.

Uit Athene wordt berigt dat generaal Kalergis, gezant van Griekenland bij het hof der Tuileriën, een som van 30,000 drachman, die de gewezen grieksche minister van financiën, de heer Simos, tot aankoop van wapenen in Frankrijk hem had overgezonden, voor zijn eigen gebruik heeft aangewend. (?)

AMERIKA.

New-York, 21 Julij. Gedurende de laatste veertien dagen hebben wij niet veel nieuws gehad van het tooneel des oorlogs. Mac-Clellan, door de kanonneerbooten gedekt, kan zijne stelling behouden en de versterking afwachten, die hem zal worden toegezonden, en waarvan een deel, men zegt twintigduizend man, reeds aangekomen is. Het gebeurde voor Richmond heeft echter een diepen indruk op de natie gemaakt, en wordt door de eene partij aan den generaal, door de andere aan den minister van oorlog geweten. Wat men echter ook van hier moge schrijven, aan scheiding valt in dezen oogenblik nog niet te denken. De president is intusschen voornemens belangrijke veranderingen tot stand te brengen. Halleck is uit het westen naar Washington geroepen en zal als opperbevelhebber der gezamenlijke legers den minister van oorlog ter zijde gesteld, of tot minister benoemd worden, zoo loopt ten minste het gerucht. Men wil dat dit opperbevel eerst Mac-Clellan, later aan Banks is aangeboden, doch dat beide geweigerd hebben. Pope heeft het opperbevel bekomen over de drie korpsen aan gene zijde van den Potomac, en Gordonville, waarvan ik in een vorigen brief melding maakte, bezet een zeer belangrijk punt, indien hij zich daar staande kan houden. Burnside tracht Mac-Clellan in de hand te werken, en men hoopt eerlang weder op Richmond te zullen kunnen aantrekken, ofschoon ik naauwelijks geloof dat vóór den herfst de noodige versterking van hier kan worden gezonden. De onderneming tegen Charleston is geheel mislukt. Zoo als velen hier vreesden, was de magt waarmede zij werd aangevangen veel te gering. Vicksburg, door de rebellen versterkt en dat alleen de geheel vrije vaart op den Mississippi nog belemmert, is nog niet gevallen, en de mortiervloot zonder een landingsleger zal er wel niet in slagen de plaats, die hoog boven de rivier ligt, te nemen. De bevelhebber is echter op een ander plan gekomen, namelijk om een kanaal te graven, waardoor de bogt, waaraan Vicksburg ligt, afgesneden, en de stad in eene binnenstad veranderd zou worden. Gelukt dit plan, dan is de stad voor den vijand van geen nut. Memphis wordt met fortifikatiën voorzien, en zal vooreerst wel niet van Unietroepen ontbloot worden. Te New-Orleans blijft Butler regeren, en zijne gezondheidsmaatregelen houden het leger tot dusverre in goede orde. De gele koorts is er nog niet uitgebroken. De zaak den nederlandschen konsul betreffende zal door den heer Reverdy Johnson onderzocht worden, die daar is aangekomen. Over het geheel heerscht er eene orde in de stad, die, zoo als Zuidenaars zelven bekennen, gunstig afsteekt tegen de vorige willekeur. Baton-Rouge, welks inname door zuider-bladen was berigt, is nog altijd in het bezit der yankees.

— De goudmijnen in de meeste Californische distrikten leveren tegenwoordig veel minder goud op dan vroeger, ten gevolge waarvan de gravers, die in 1852 tien dollars per dag verdienden, nu naauwelijks 2½ dollar daags kunnen ontvangen. Men berekent dat wanneer die vermindering zoo voortgaat, de Californische goudgronden na tien jaren geheel ontvolkt zullen zijn. Intusschen is men er op bedacht om als dan een nieuwe hulpbron te zoeken in de verzending van hout naar China, daar in dat land bij de steeds toenemende bevolking, op onderscheidene plaatsen al het houtgewas nagenoeg is uitgeroeid, terwijl de wouden in Californië zoo ongestoord en welig zijn voortgegroeid, dat zij, bij een goed bestuur der zaak, gedurende eenige eeuwen geëxploiteerd kunnen worden. Californië zal alsdan een van de meest benoodigde materialen kunnen leveren ten behoeve der scheep-, vooral riviervaart, waarop in China thans meer dan ooit de aandacht gevestigd is.

BOEKBESCHOUWINGEN.

Een woord over een nieuw stelsel tot voortstuwing van stoomschepen, ter vervanging van de raderen en de schroef, door Mr. J. E. de Klerk.

De schrijver van dit boekske heeft zich de moeite gegeven, het publiek in korte trekken iets mede te deelen omtrent zijne Theorien van een nieuw voortstuwingsvermogen voor stoomschepen.

Zoo ver wij uit eene vlugtige lezing kunnen opmaken en beoordeelen, is de theorie, waarop S. zijne nieuwe voortbewegingskracht bouwt, allezins grondig, maar hij bedenke dat, bij het ten uitvoerbrengen van stellingen, en vooral op eene schaal als die der stoomschepen, nog al bezwaren kan opleveren, welker bestrijding of overwinning soms meer dan Nederlandsche ondernemingszucht vereischt, om het werk ter hand te durven nemen. S. schijnt bereids de proef daarvan te hebben gehad gedurende zijne correspondentie met het gouvernement. Of het Indisch publiek het werkje van den heer de Klerk even ongunstig zal ontvangen, kunnen wij moeijelijk vooraf bepalen, dit echter weten we, dat het gewoon publiek er weinig of niets aan heeft. Alleen enkelen die een meer bepaalde kennis van machinerieën bezitten, het zij als liefhebbers, het zij als *professionnal men*, zullen eenig belang in deze brochure kunnen stellen. Aan die heeren bevelen wij dan ook de lezing van het geschriftje en de verdere beoordeeling over het al dan niet praktikabele dezer nieuwe voortbewegingsmethode aan, welke volgens mededeeling van S. bereids in Europa voorstanders en toepassing heeft mogen erlangen.

PRECES S. NERSETIS.

(*Gebeden van den Heiligen Nierses.*)

Nog een werk hebben we voor ons liggen, dat geheel eigenaardig is en voorzeker bij het grootste deel onzer lezers onbekend zal zijn. Eigenlijk is het ons niet toegezonden met het doel om er eene beoordeeling van te zien geleverd, doch we achten het niet geheel van belang ontbloot er onzen lezers iets van medetedeelen, als zijnde een der gebedenboeken der hier gevestigde Armeniaansche gemeente, dat tevens een geloofsformulier in de daarin vervatte 24 gebeden inhoudt. Deze gebeden zijn afkomstig van den Patriarch Nierses uit de 12de eeuw. Het getal dezer korte en eenvoudige gebeden is bepaald naar de 24 uren van het etmaal, en kunnen door elke Christelijke gezindte zonder onderscheid worden gebezigd, behalve het laatste, waarin eenige heiligen voorkomen, welke alleen bij de Roomsche, Grieksche en Armenische eerdienst kanoniek zijn. Wat het boek ook eigenaardig maakt is, dat die gebeden in 26 talen en in de eigene karakters dier talen zijn gedrukt en wel in de volgende orde: Armenisch, (welke de oorspronkelijke taal is) Grieksch, Latijn, Italiaansch, Fransch, Spaansch, Hoogduitsch, Nederduitsch, (dit is eer eene soort van Vlaamsch te noemen) Zweedsch, Engelsch, oud Jersch, Turksch, Persisch, Arabisch, Chaldeeuwsch, Chineesch, Yslandsch of oud Deensch en eindelijk Syrisch, Hebreeuwsch, Groenlandsch.

De Armeniaansche gemeente bezit een klooster te Venetie San Lazaro genoemd. Deze inrigting herbergt eenige geleerde bisschoppen, wier leven aan letterkundigen arbeid is gewijd. Om deze inrigting in stand te houden dragen eenige vermogende Armenianen belangrijke sommen bij, zoo dat de daar werkende bisschoppen zich volstrekt met geene stoffelijke zorg behoeven te kwellen. De studien dezer bisschoppen strekken zich uit over de oude en nieuwere letteren, en de Armenianen hebben aan hunne taalstudien dan ook te danken, dat de gebeden van den vromen patriarch Nierses in al die talen zijn overgebragt. Deze geletterde Congregatie is zeer gunstig bekend onder de geleerde wereld van Europa, en staat bijna met alle letterkundige genootschappen in verband. Het doel dat men eigenlijk met deze inrigting heeft, is het weer doen herleven van de Armenische letterkunde, die in de dagen van haar bloei eene roemrijke plaats bekleedde in de litterarische wereld. In het klooster van San Lazaro is ook eene drukkerij, waarin alle letterkundige voortbrengselen dezer ijverige bisschoppen worden gedrukt. Zoo kan men daar b. v. vertalingen aantreffen van Homerus, Virgilius, enz. Nu heeft men bij de Armeniaansche gemeente ook het voornemen opgevat om de bedoelde gebeden in de Maleische en Javaansche talen te doen overzetten, door welk streven het boek eigenlijk in onze handen is gekomen. Iets zeer bijzonders trof ook onze aandacht bij het openslaan van dit eigenaardig werk. Aan het hoofd namelijk der Latijnsche voorrede prijkt het borstbeeld van Willem I, koning der Nederlanden, voorgesteld op een penning, waarvan de keerzijde de Latijnsche inscriptie bevat, dat deze vorst de geleerde Congregatie is in 1834 behulpzaam geweest in het erlangen van de noodige typen en karakters voor die zoo uiteenloopende talen.

geleverd heb...
nu reed...
ki...

...E MEDEDEELINGEN.

...aïd-Pacha in Europa.

...n den onderkoning van Egypte in Europa doet ... dezen vorstelijken reiziger vestigen. Menig landgenoot, ... reis naar Indië over Egypte deed, heeft misschien gelegenheid gehad een gunstig denkbeeld op te vatten van dezen Turkschen, doch uitnemend verlichten regent, en wanneer hij verder acht sloeg op hetgeen ons bestuur in het Oosten verrigt, zal hij zekerlijk wel eens met leedwezen aan de regering van Saïd-Pacha teruggedacht hebben.

Saïd-pacha, de tegenwoordige onderkoning van Egypte, is inderdaad een der meest merkwaardige staatsmannen van onzen tijd. Minder beroemd dan zijn eerzuchtige voorganger Mehemet-Ali kon hij echter betere aanspraken op de sympathie der beschaafde wereld doen gelden. Mehemet-Ali bleek in zekere opzigten verre van een goed vorst voor de Egyptenaren te wezen. Onmiddelijk nadat de groote mogendheden zijne positie bij het verdrag van 1851 hadden geregeld, liet hij één voor één de instellingen varen, welke hij van de westersche beschaving had ontleend. Hij had nooit sympathie voor die beschaving gehad, noch om hare intrinsieke waarde, noch om daarmede het lot van zijn volk te verbeteren. Hij had die slechts aangenomen als een middel om zijn doel te bereiken. Dit doel was de grootheid van zijn rijk en zijner regering, en daaraan maakte hij het welzijn der ingezetenen ondergeschikt.

Zijn onmiddelijke opvolger, zijn kleinzoon Abbas-pacha, de erfgenaam van Ibrahim-pacha, bekrende zich even weinig als Mehemet-Ali om het geluk der Egyptenaren. Hij bezat zelfs geene enkele der groote hoedanigheden van zijn voorganger, en leefde een korten tijd afgezonderd als een echt oostersch satraap. Saïd-pacha, die hem spoedig opvolgde, vond de instellingen van Mehemet-Ali in verval en stuitte buiten op de ellendige uitkomsten van het monopoliestelsel, hetwelk allerongunstigst op den maatschappelijken toestand van het volk had gewerkt. Mehemet-Ali, uitgaande van eene aloude overlevering, volgens welke de souverein absoluut meester is van de eigendommen, had zich alle gronden der bevolking toegeëigend. Hij liet daarop telken jare de produkten telen, welke hij voorzag, dat het meest door den handel zouden gezocht worden, en de landbouwers werden verpligt hunne oogsten aan den souverein af te staan tegen betaling van één loon, waarmede zij ter naauwernood in hunne eerste behoeften konden voorzien of wel tegen ruiling van hunne benoodigdheden. Toen Saïd-pacha de regering aanvaardde, was de toestand der Egyptische landbouwers zeer gedrukt. Op gronden gevestigd, die hen niet toebehoorden, teelden zij produkten, waarover zij niet konden beschikken; wanneer de oogst gedaan was, werden de produkten in de landspakhuizen aangenomen en gewogen. Een deel strekte tot kwijting der grondbelasting, die door ieder landbouwer moest betaald worden, alsof hij eigenaar van zijn veld was. Het overige werd meestal met andere waren gekocht door het gouvernement, hetwelk uitsluitend den buitenlandschen handel dreef.

Een dergelijk stelsel is ondenkbaar, zonder een tal van misbruiken, die er natuurlijk uit voortvloeijen. Bedrog werd op eene groote schaal door de talrijke tusschenpersonen gepleegd. De produkten werden zoo laag mogelijk door de pakhuismeesters geschat. Deze bedrogen de landbouwers omtrent de waarde, den prijs en het gewigt van de produkten, die zij aan de pakhuizen kwamen afleveren, zonder nog te spreken van andere afzetterijen, die het gevolg zijn van alle verkeerde inmenging der besturen met ondernemingen van handel en nijverheid.

Saïd-pacha nu heeft dit geheele stelsel met wortel en tak uitgeroeid. Hetgeen vroeger nooit in Egypte gezien was, bestaat thans. Het land telt bijna evenveel grondeigenaars als landbouwers, in elk dorp heeft de onderkoning de velden onder de landbouwers doen verdeelen, die er voortaan naar goedvinden over kunnen beschikken.

Daar het monopoliestelsel in verband met het belasting-stelsel stond, was Saïd-pacha genoodzaakt ook hierin eene geheele omkeering te maken. Niet alleen werd den landbouwers onder het vorig stelsel letterlijk het vel afgestroopt, maar zij verkeerden buitendien in schulden bij het gouvernement en hadden het treurig vooruitzigt nooit de achterstallige belastingen te zullen kunnen vereffenen. Saïd-pacha haalde de pen door alle achterstallige lasten, welke gezamenlijk eene som van 80 millioen piasters bedroegen. Hij liet het monopolie varen, dus ook de betaling in produkten, en beval dat voortaan alle belastingen in geld zouden geheven worden. Het gevolg daarvan was, dat, na een korten overgangstermijn, de belasting regelmatig in de publieke kassen vloeide en dat de bevolking, nu zij voor zich zelve arbeidt, met volharding haar lot tracht te verbeteren, de vroeger verwijderde grond nieuw ontgint en overal eene bedrijvigheid en een voorspoed doet blijken, welke een gelukkig kontrast maakt met de ellende en den achteruitgang van vroeger.

De hervormingen door Saïd-pacha in Egypte ingevoerd omvatten het geheele staatshuishouden: de militaire inrigting zoowel als de administratie en de justitie, de finantiën zoowel als de maatschappelijke regten der ingezetenen. In één woord, de onderkoning heeft getoond, dat hij in den waren zin des woords een weldoener van zijn volk is. Hij heeft niet geaarzeld naar de inspraken van zijn verlichten geest te handelen; hij deed wat hij begreep dat goed en regtvaardig was, en noch de vrees voor finantiële moeijelijkheden, noch de gedachte dat zijn volk nog te achterlijk was om hem te begrijpen, weerhield hem zijn pligt als regent te volbrengen.

Saïd-pacha heeft daardoor een standpunt ingenomen, ver verheven boven dat van menig westersch staatsman, en terwijl hij het westen bezoekt, zal hij meermalen gelegenheid vinden vergelijkingen te maken, die hem trotsch op zijn eigen werk moeten doen terugzien. Eenigen tijd geleden was er sprake, dat hij ook Nederland bezoeken zou, doch het is te hopen, dat er maar niets van dit bezoek komen zal. Saïd-pacha mogt eens in aanraking komen met de coryphéën onzer Indische [illegible]. De schrandere onderkoning zou dan niet weinig verbaasd staan, dat de Nederlanders, die reeds achttien eeuwen de christelijke godsdienst belijden, nog in Indie een stelsel in stand houden, hetwelk hij niet met zijn Mahomedaansch geweten overeenbrengen kon en reeds jaren geleden in zijn land door het westersch stelsel van vrijheid vervangen heeft.

Eenige bijzonderheden omtrent het Chinesche korps van Generaal Ward.

Omtrent de zamenstelling der legerafdeeling, welke door den Amerikaan Ward, die thans bij bevelschrift van zijne Hemelsche Majesteit tot ridder van den paauwenveer en generaal met den blaauwen knoop is benoemd geworden, is op te merken, dat de manschappen, die het korps zamenstellen meest allen Chinezen zijn, welke op de Europesche wijze geoefend zijn geworden, en door die excercitie tot vrij weerbare mannen zijn gevormd. Krijgstucht, pligtsbetrachting, gehoorzaamheid zijn evenzeer in hunne gelederen ingevoerd geworden en is er ook even bestaanbaar, als onder de troepen van andere beschaafde mogendheden. Die Chinesche soldaten steken dus merkelijk en zeer gunstig af bij de eigenlijke keizerlijke soldaten, die niet anders zijn aan te merken dan als een ongeregelde hoop levenmakende, laffaartige vagebonden, die zelfs bij overmagt tegen hunne vijanden niet durven stand houden. Eerst dan zijn zij dapper of liever bloeddorstig, als zij met weerloozen te doen hebben. De reorganisatie van zulk eene keizerlijke legermagt zal dus vrij wat tijd en moeite kosten, eer het op gelijken trap zal staan met generaal Wards troepen, wat betreft krijgstucht, gehoorzaamheid en geoefendheid.

De onder Wards bevel dienende officieren zijn meest allen gewezen Engelsche soldaten, die hoewel ze niet bijzonder in geleerdheid uitblinken, toch flinke, hupsche lieden zijn, die over het algemeen wat hun gedrag betreft eene vrij goede reputatie bezitten, en goed de handen uit de mouw weten te steken. Zoo is majoor Morton een gewezen 3e Machinist van een Engelsche oorlogsboot. Weinig litterarische bekwaamheden bezit de man, naauwelijks kan hij zijn naam schrijven, doch hij is een flink aanvoerder en heeft een goed kommando, en dat is hier het voornaamste. De onderbevelhebber van generaal Ward, de heer Forrester, is een Amerikaan en was een zijner beste en bekwaamste officieren. — Doch ongelukkig is deze bij de ontruiming van Tsing-Po in handen der Taipings gevallen. Toen Forrester gevangen genomen was, werd hij voor een der Hoofden gebragt. Hij werd geslagen en bespogen. Zijne kleederen werden hem van het lijf gerukt. Hij moest met de handen op den rug gebonden gedurende zeven dagen in eene brandende zon bijna zonder drinken of voedsel voortloopen naar Soochow, en moest ook met de koelies in het lijntje loopen om de booten der Taipings voort te trekken. Gedurende den tijd zijner gevangenschap was hij blootgesteld aan de gruwzaamste beleedigingen en mishandelingen, tot zelfs brandwonden toe had hij te verduren. Twee malen is hij voorgebragt geworden om geëxekuteerd te worden, bij welke gelegenheid men bij wijze van proefneming een ander gevangene voor zijne oogen in stukken hieuw. Een keizerlijk Chinees uit Shanghae, die in handelsbetrekkingen met de Taipings stond, herkende hem te Soochow en wist hem los te koopen voor 250 oude geweeren, daar deze verzekerde dat Forrester geen krijgsman, maar een burger persoon was. Echter is de arme man zoo gehavend, dat hij nimmer weer tot zijn verhaal zal kunnen komen. Dit pleit niet zeer voor de menschlievendheid der Taipings, ofschoon — in zulk een oorlog van beide zijden wreedheden worden gepleegd.

Iets over de Yezidi of Duivelaanbidders.

Dit volk maakt een vrij aanzienlijken stam uit, die in Mesopotamie, Klein-Azië en Zuidelijk Rusland verspreid leeft.

Te midden van andere volken levende, heeft het niet te min zijne eigenaardige physische en moreele hoedanigheden behouden.

De godsdienst der Yezidi heeft niets gemeen met die der Christenen, Joden of Mohamedanen; zij vereeren het *Kwade Beginsel*, waarnaar zij ook hun naam van Duivelaanbidders hebben erlangd. Ainsworth beschouwt hen als afstammelingen van de aloude Assyriers, vooral op grond van hunne gelijkenis met de menschelijke afbeeldingen van dien tijd, welke op de in onzen tijd ontdekte monumenten voorkomen van Ninivé en Babylon.

Volgens voorspellingen van Mohammedaansche schriftgeleerden van vroeger en later tijd moet er weldra in Arabie een Musulmansch profeet en aanvoerder opstaan, die de Christenen (Noesaras) vernietigen zal, nadat deze eerst Mekka zullen hebben ingenomen. Deze Iman of leider heet Maidieh, en zijne bijnamen zijn de Laatste der Imans, en Heer des Tijds. De tijd zijner komst wordt berekend op het jaar 1280 der Hegira of het jaar 1863 — 1864 onzer tijdrekening. Wij verzoeken dus onzen lezers ten dringendste om zich te voorzien van buksen, revolvers enz., om toch in de ure des gevaars niet als weerlooze schapen om te komen. Zij kunnen aan het voorbeeld van den bisschop van Laboean zien, wat of een goed tweeloops geweer vermag. Echter kan de komst van dezen knappen Iman wel uitgesteld zijn — wie weet!

Colloquium Doctum.

Grom. Ik geloof, dat voor de kolonie de ijzeren eeuw is aangebroken.
Gram. Ik had liever dat het de gouden was, doch waardoor ben je op dat zwaar vermoeden geraakt?
Grom. Och ik zou op (zuiver of onzuiver?) geestelijk terrein u verscheidene onrustbarende kenteekenen kunnen aanwijzen, ik zou .....
Gram. Laat toch in 's hemels naam die lange volzinnen! Spreek kort.
Grom. Hoe haastig ben je! ik zal dan alleen maar wijzen op een stoffelijk verschijnsel, dat de ijzeren eeuw stellig kenschetst: men gaat onzen Lieven Heer dienen in eene *ijzeren kerk*.
Gram. Is dat je geheim? Ik dacht dat je daar minder aan zoudt hechten, dan aan 't verschijnsel van oneenigheid op kerkelijk gebied.
Grom. Het hangt er mêe zamen.
Gram. Dan is 't teeken niet gunstig.
Grom. Partijschap?
Gram. Anders niet.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR.
September	18 Nederlandsch	Henriette	J. Portengen	Samarang	14 Sept.	Amsterdam 1)
〃	20 〃	Cosmopoliet	C. Westenenk	Batavia	19 〃	〃 2)
〃	22 〃	Cornelia Hendrika	J. J. Swart	Rotterdam	8 Junij	Batavia 3)
〃	— Fransch	Alphonse Nicolas Cezard	H. Le Bozec	st. Nas. via Swansea	15 〃	〃 4)
〃	— Engelsch	Sir Sijnhurst	R. H. Abbek	Batavia	20 Sept.	Melbourne
〃	— Fransch	Ville de Paris	Felix Toesel	Singapora	9 〃	Mauritius
〃	— Nederlandsch	Burgemeester van Reenen	A. H. Swamveld	Batavia	21 〃	Amsterdam 5)
〃	23 Engelsch	Queen Hortense	S. M. Cochrane	Swansea	26 Mei	Shanghae
〃	— 〃	North Wind	L. B. Gewell	Singapore	12 Sept.	Londen 6)
〃	— Amerikaansch	Goldenstate	Chs. A. Ranten	Amoij	10 Aug.	New-York 7)
〃	— Nederlandsch	Ferdinand & Louis	D. E. Nolting	Batavia	21 Sept.	Amsterdam
〃	— 〃	Amalia Augusta	K. C. de Veer	〃	22 〃	〃 8)
〃	— Zweedsch	Oscar I	A. G. Thomson	〃	21 〃	Rotterdam
〃	24 Nederlandsch	Waatstroom	C. T. Berens	Samarang	20 〃	Amsterdam
〃	— Engelsch	Esperance	J. Mursell	Sarawah	11 〃	Londen
〃	25 Nederlandsch	President Plate	J. C. Harten	Rotterdam	19 Junij	Batavia
〃	— 〃	Puttershoek	R. T. Lammertz	〃	25 〃	〃
〃	— Amerikaansch	Sarprise	Chs. A. Ranlett	New-York	25 〃	Hongkong 9)
〃	— Nederlandsch	J. C. Schotel	J. de Groot	Batavia	24 Sept.	Dordrecht 10)
〃	— Amerikaansch	Hotspur	P. Bennek	New-York	19 Junij	Hongkong 11)

1) pass. Goedhaeken en Echtgenoot. 2) Lt. Schort. 3) T. Meijer en W. Wintzer. 4) H. Ketjen jr. 5) met 9 Militairen. 6) Blakman. 7) Petua Lenij. 3) familie Bruiuing, off. Mahieu en 2 Militairen. 9) Mejufvr. Wanen Delano. 10) J. Le Clerqc. 11) met 5 pass.

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS	VAN		AGENTEN.
September	23 Nederlandsch	bark	Kalimaes	J. Jonker	Bezoekie	18 Sept.	Maclaine, Watson & Co .
	24 〃	〃	Cornelia Hendrika	J. J. Swart	Rotterdam	4 Junij	Metz., Wilmans, Ruys & Co.
〃	— Amerikaansch	schip	Crijstal Palace	P. Johnson	Melbourne	18 Aug.	Dümmler & Co.
〃	— Fransch	〃	Alph. Nic. Cezard	Le Bozee	Swansea	15 Junij	J. Cezard & Co
〃	25 Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	H. Kramer	Samarang	24 Sept.	W. Cores de Vries.
〃	— 〃	〃	Batavia	G. A. Nije	Samarang	25 Sept.	W. Cores de Vries.
〃	— Engelsch	bark	Ben Voirlich	T. E. Jenkens	Samarang	23 〃	

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Sept.	25 Nederlandsch	bark	Drie Gezusters	G. C. Fischer	Samarang
〃	— Engelsch	〃	Briton	R. S. Byford	Padang
〃	26 Nederlandsch	schip	Stad Dockum	H. B. R. Jaski	Pecalongan
〃	— Ned. Indisch	bark	Anis Balgair	Sech Soenkar	Tagal en Soerabaija
〃	— 〃	brik	Atiatool Rachman	Said Salem	Bantam
〃	— Engelsch	schip	Robert Small	J. W. B. Darke	Sam., Soer. en Pasoeroean
〃	27 Nederlandsch	bark	Peking	H. Croese	Soerabaija
〃	— 〃	〃	Kalimaes	J. Jonker	Nederland
〃	— 〃	〃	Anna	J. R. Bok	Tagal
〃	— 〃	〃	Quartet	Z. Mulder	Indramaijo
〃	— 〃	〃	Gebroeders	C. de Groot	Soerabaija
〃	— Ned. Indisch	〃	Esparanze	Tjoa Tianghaij	Samarang
〃	— 〃	〃	Seodenoor	Said Alkadrie	Sam. en Pontianak
〃	— Fransch	schip	Alph. Nic. Cezard	Le Bozee	Cheribon

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	India*	C. Vonck	Soerabaija	J. Cezard & Co.
〃	bark	Ceres	L. Demmers		〃
〃	〃	Batavia	Pfeiffer	Nederland	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	schip	Johanna Maria Christina*	Gorter		Paine, Stricker & Co.
〃	bark	Tagal	J. A. Knaap	Sam. en Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Walcheren	D. H. van der Heijde	Nederland	G. Buijn & Co.
〃	schip	Vooruit	Kool		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	bark	Cornelia Hendrika*	J. J. Swart	Soerabaija	Metzendorff, Wilmans, Ruys & Co.
〃	〃	Brouwershaven*	Huizer		C. Bahre en G. Kinder.
〃	〃	Ridderkerk	H. Teerlink	Amsterdam	J. F. van Leeuwen & Co.
Ned. Indisch	brik	Sala Sala*	Tan Tjoan	Joana en Samarang	Coulster.
〃	bark	Skandaria*	Varkevisser	Soerabaija	〃
〃	〃	Fathoor Rachmam*	Sech Banama	Banka	〃
〃	〃	Hong-An*	Damiesa	Indramaijo	〃
〃	schoen.	Almas*	Koe Soemlong	Muntok	〃
〃	bark	Ellen*	Wentholt	Samarang	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Anoear Salim*	Said bin Hoesin		P. Landberg & Zoon.
〃	〃	Jenoer*	Said Aloei		〃
〃	〃	Banka	Lim Pangki	Samarang	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	〃	Djelanie*	Moh. bin Alie	Banka	〃
〃	〃	Fathool Nazar*	Abdulla Assegaf		〃
〃	〃	Maijmoon*	Alie bin Osman	Cheribon	〃
Fransch	〃	Nizam*	Guion		J. Cezard & Co.
〃	schip	Vellore*	S. Dedier		〃
〃	〃	Spahis*	Coigneaud		Maintz & Co.
Engelsch	〃	William Simpson.*	D. Napier	Londen	Martin Dyce & Co.
Chil	brik	Emmer*	H. Wich	Zuid Amerika	Paine, Stricker & Co.
Amerikaansch	schip	Crystal Palace*	P. Johnson		Dümmler & Co.

De particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen.

BANJERMASSING. 1 Aug. N. I. brik *IJoeserin*, Said IJahia, terug uit zee; do. bark *Polkus Saüdah*, Sech Banseer, v. Grissee; do. do. *Kim Tianghoat*, Tan IJoetjin, v. Bat. — 5 do. do. *Said Maskoor*, Moht. Arsat, v. Cheribon; do. do. *Bacht Mastora*, Said Alhabassij, v. Soer. — 12 do. do. *Taijip Kween*, Moht. Saleh, v. Kajeli. — 22 do. do. *Sarie Elmaskoor*, Moht. IJassin, v. Batavia; do. brik *Saüdah*, Abdul Samat, terug uit zee. — 27 do. schoen. *Maskoor*, Sech Ganam, v. Tagal. — 29 do. bark *Arief Bandjermas*, Moht. Ariep, v. Batavia; do. schoen. *Mabrook*, Said Madehie, v. Soer. — 30 do. st. *Prins van Oranje*, Couteron, v. do.

CHERIBON. 18 Sept. N. I. schoen. *Apiemas*, Lim Tjattoeij, v. Tagal. — 19 do. bark *Kim Tikhoat*, Kwee Joelong, v. Batavia; do. do. *Thae Liong*, Tjan Binsik, v. Sam. — 20 do. do. *Oosterling Ingsoen*, v. d. Wielen, v. Bat.

INDRAMAIJOE. 18 Sept. N. I. bark *Henriette Elisabeth*, Oeij Bokking,

TAGAL. 16 Sept. N. I. schoen. *Apiemas*, Lim Njattjoeij, v. Sam. — 18 Ned. schip *Willemina en Clara*, Abrahams, v. Bat. — 19 N. I. schoen. *Mariana*, Amat Srang, v. Samarang.

PEKALONGAN. 18 Ned. schip *Vier Gezusters*, Bik, v. Batavia.

PROBOLINGO. 17 Sept. Ned. bark *Alcor*, van Oppen, v. Soerabaija.

Vertrokken.

BANJERMASSING. 2 Aug. N. I. st. *Menado*, Couteron, n. Soer. — 11 do. brik *Saüdah*, Abdul Samat, n. Bat. — 13 do. bark *Bacht Mastora*, Said Alhabassij, n. Soer. — 14 do. brik *Berkat*, Moht. Tamin, n. do.; do. bark *Tjinsing*, Kwee Soeijang, n. do. — 15 do. brik *IJoeserin*, Said IJahia, n. do. — 16 do. bark *Balheer*, Abdul Ganie, n. Cher. — 18 do. do. *Kim Tianghoat*, Tan IJoetjin, n. Bat. — 19 do. do. *Fathool Salam*, Aboe Bakar, n. Bali. — 21 do. do. *Aesah*, Moht. Taha, n. Cher.; do. do. *Kalimantan*, Lie Boenting, n. Bat. — 24 do. do. *Polkus Saüda*, Sech Banseer, n. Soer. — 25 do. do. *Adenan*, Moht. Semau, n. Samarang.

CHERIBON. 18 Sept. N. I. bark *Talas Banjermassing*, Said Baharoon, n. Sam. — 20 do. do. *IJoeserin*, Said Alkaf, n. do.

TAGAL. 15 Sept. N. I. bark *Inggoan*, Lim Kimliong, n. Sam. — 17 do. schoen. *Apiemas*, Lim Njattoeij, n. Muntok.

GRISSEE. 16 Sept. N. I. bark *Java*, Tholen, n. Pekalongan.

SUMANAP. 12 Sept. N. I. schoen. *IJoeserin*, Said Alijdroos, n. Bali. — 13 do. do. *Koentool Maus*, Tjoen Tjongfoek, n. Cheribon; do. do. *Fathal Haer*, Sech Beledram, n. Bima. — 15 do. do. *Fathool Haer*, Mohamat, n. Bali, do. bark *Waterloo*, Paulino, n. Tjilatjap.

TJILATJAP. 16 Sept. Ned. bark *Kaap Hoorn*, Dik, n. Amsterdam.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA.

VAN DEN 21 TOT 24 SEPTEMBER 1862.

Aanvoer.

Van Liverpool per Ned. schip *Amsterdam*, gez. Poestkoke, agt. Pandel en Stiehaus.

107 coll. manufact., *Arnold en Zonen.*
1 kt. koopmanschappen, *Fraser Eaton en co.*
40 kn. ...., *Schimmelpenninck en co.*
10 kn. manufact., *B. Kopersmit en co.*
286 kn. en coll. manufact., 90 md. aardewerk, 12 suiker pannen, 3 kn. machinerien, *Order.*
2000 ks. zeep, 9 vn. glaswerk, 15 coll. blik-, ijzer-, lederwerk en kramerijen, 2 vn. koperwerk, 50 coll. karre-assen 1 kt. modewaren, 77 coll. manufact., 16 kn. koper, *Gumprich en Strauss.*
10 kn. ijzerwerk, 50 bund. patjols, 1 kt. zijden en kat. manufact., 261 coll. manufact., *Burt Mijrtle en co.*
166 md. aardewerk, 84 coll. manufact., *E. Moormann en co.*
200 ks. blik, 92 coll. manufact., *Busing, Schröder en co.*
10 coll. manufact., *Adam en co.*
8 kn. zadelwerk, 1 kt. lederwerk, 32 coll. manufact., *Wilson en co.*
10 kn. parapluien, 28 do. manufact., 2000 ks. zeep, *Morgan Melbourn en co.*
3378 stav. en 1125 bund. ijzer, 48 coll. manufact., *Martin, Dyce en co.*
7 coll. manufact., *Hagedorn, Plump en co.*
1 bl. manufact., *Leon en Reiss.*
1 kt. ...., *Mc. Lennan.*
149 coll. manufact., 101 md. aardewerk, *Borneo Comp. Limited.*
1 kt. kramerijen, 49 coll. manufact., *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. diversen, *Gebr. Roselje en co.*
1650 ks. zeep, 50 bund. schoppen, 8 coll. ijzer en koperwerk, 1 do. compositie-werk, 2 kn. lederwerk, 18 vn. glaswerk, 2 coll, kramerijen, 8 do. ijzerwerk, 100 do. manufact., *Hunter, Houghton en co.*
20/m steenen, 265 coll. manufact., *Maclaine, Watson en co.*
3110 ks. zeep, 5 kn. ijzerwerk, 10 bund. patjols, 59 coll. aardewerk, 78 bladen ijzer, 28 coll. manufact., *Tolson, Hunt en co.*
119 coll. manufact., *Bahlman en co.*
100 ks. blik, 27 kn. manufact., *C. Bahre en G. Kinder.*
30 coll. manufact., *Maintz en co.*
145 coll. manufact., *Pitcairn, Syme en co.*
37 kn. shertings, *Purvis en co.*
24 vn. en 2 kn. ...., *Mathieu Ebbs Ruijs en co.*
253 bund. draad, *N. H. M.*
16 coll. manufact., *J. F. van Leeuwen en co.*

Van Palembang per Ned. Ind. brik *Feidul Ghaijer*, gez. Sech salim Boegies.

248 pic. dammer, 8 do. gutta percha, 235 do. rotting, *N. H. M.*
30 pic. benzoin, 16575 ps. stroo zakken, 42 pic. koffij, *Lim Tjenghaij.*
1 corg zijden sarongs, 1/2 do. houtwerk, 70 corg europ. doeken, *Order.*

Van Palembang per Ned. Ind. st. *Palembang Packet* gez. Scheel, agt. Buys, Jacobsen en co.

18 pic. benzoin, 4 corg chitzen, 9 do. mutsen, *Order.*

Van Palembang per Ned. Ind. bark *Maijmoen*, gez. S. alie bin Osman,

622 pic. ongez. katoen, *Voor Cheribon.*
2 pic. kemirie olie, 48 do. saparantoe, *Gezagvoerder.*
151 pic. koffij, *Said Rachman Manaroan.*
17 pic. kemirie olie, 29 do. koffij, *Lim Tjenghaij.*
50 pic. koffij, *Lim Hoa.*
4 pic. poelasarie, 76 do. saparantoe, 30 do. benzoin, *Kwa Tekhie.*

Van Sumbawa per Ned. Ind. brik *Atiatool Rachman*, gez. Said abdulla bin Salim.

239 paarden, 1 pic. koperwerk, *f* 6000 zilv. munt, *Gezagvoerder.*

Van Bangkok per Ned. bark *Walcheren*, gez. v. d. Heijde, agt. G. Buijn en co.

9324 pic. zout, *N. H. M.*
100 pic. stiklak, *Arathoon.*
2 kn. ijzerwerk, *Borneo Comp., Limited.*

Van New Zeeland per Eng. schip *Robert Small*, gez. Dache, agt. Maclaine, Watson en co.

50 pic. aardappelen, *Maclaine, Watson en co.*

Van Manila per Amer. schip *Syren*, gez. Grim, agt. Paine, Stricker en co.

171 kn. en 5/m sigaren, *Agenten.*
11789 pic. suiker, 4476 do. hennep, 450 do. sap. hout, *lading voor Londen.*

AAN- EN UITVOER TE SAMARANG.

VAN 11 TOT 18 SEPTEMBER, 1862.

Aanvoer.

Van Rotterdam per Ned. bark *Adriana Petronella*, gez. van der Velde.

682 coll. koopmanschappen, 31 kn. wijn, 1 kt. papier, 400 keld. genever, 25 kn. manufact., *Jacobson en co.*
119 coll. koopmanschappen, 8 kn. manufact., *C. Damnitz en co.*
56 kn. manufact., *Bahlmann en co.*
2 kn. koopmanschappen, *J. J. Volkert.*
27 coll. diversen, *Rouveroy van Nieuwaal.*
3 fusten wijn, 1 rijtuig, 50 md. selterwater, *Thooft en co.*
1 kt. diversen, 3 kn. wapenen, 2 do. koopmanschappen, 5 do. machinerien, 28 vn. wijn, 77 kn. en 25 bn. manufact.. 150 hammen, *Dorrepaal en co.*
1 rijtuig, 45 kn. kramerijen, 11 ks. verfwaren, 82 vs. diversen, 170 kn. en 105 bn. manufact., 100 kn. wijn, *von Maanen en co.*
17 kn. meubelen, 13 kn. en 50. vs. ijzerwaren, 100 kn. bier, 1 ks. boeken, 600 keld. genever, 84 coll. wijn, 200 vs. boter, 26 coll. diversen, 11000 metselsteenen, en een partij steenkolen, *Order.*
2 kn. diversen, *Gouvernement.*

Van Liverpool via Soerabaija per Eng. schip *Benvoirlich*, gez. Jinkins.

2 kn. manufact., *Order.*

Van Amsterdam per Ned. bark *Almelo*, gez. R. P. Tjebbes.

9 kn. bier, 6 do. diversen, 100 vs. boter, 60 ks. bitter, 25 bn. manufact., *Dorrepaal en co.*
3 kn. diversen, *Soesman en co.*
1 kt. galanterien, 20 ks. bitter, *Nieuwveen en Schuijmer.*
1 bl. en 11 kn. manufact., 2 ks. diversen, *Jacobson en co.*
100 ks. kaarsen, 129 kn. en 251 bn. manufact., 50 vn. bier, *C. Damnitz en co.*
20 kn. wijn, 34 coll. koopmanschappen, 243 kn. lijnwaden, *v. Maanen en co.*
59 coll. provisien, 50 vn. bier, *Wermuth en co.*
300 vs. boter, *Thooft en co.*
100 ks. kaarsen, 7 kn. dekens. 56 kn. wijn, *Bahlmann en co.*
86 coll. koopmanschappen, *J. Hijmans.*
100 kn. wijn, 100 hammen, *Salomoson en Meijer.*
89 coll. glas en aardewerk, 30 bossen schoppen, 96 coll. koopmanschappen, 25 vn. bier, *van den Broek en Veeckens.*
8 coll. manufact., 119 do. koopmanschappen, 57 vs. verfwaren, 15 pullen zaad, 150 vs. boter, 50 hammen, 155 coll. bier, *Order.*

Uitvoer

Naar Nederland per Ned. bark *Henriette*, gez. J. Portengen.

3327 pic. koffij, 4498 do. suiker, 75 do. rotting, *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. bark *Amerika*, gez. P. Zeeman.

8800 pic. koffij, 100 do. bindrotting, *N. H. M.*

Naar Nederland per Zweeds schip *L. A. Bang*, gez. C. Fallerius.

3000 pic. suiker, 5897 pic. koffij, 4500 ps. koehuiden, 25 pic. bindrotting, *Mc. Neill en co.*
1385 pic. koffij, 38 kn. indigo, *Wermuth en co.*
998 pic. koffij, *Dorrepaal en co.*

AAN- EN UITVOER TE SOERABAIJA.

VAN DEN 10 TOT DEN 18 SEPTEMBER 1862.

Aanvoer.

Van Singapore per Zw. schip *Atlantic*, gez. Tearras.

125 kn. genever, *Gezagvoerder.*
281 kn. manufact., 2 suiker pannen, ...
1000 ks. zeep, *Fraser Eaton en co.*
1 vt. steenkolen, 12 ijzeren-assen, 50 md. aardewerk, *Adam en co.*
31 kn. manufact., *Arnold en Zonen.*
36 kn. manufact., *Hill Broekman en co.*
2 kn. ijzeren bladen, *Major Maizen en co.*
1 kt. machinerien, *Schimmelpenninck en co.*
100 kn. diversen, 10 suiker pannen, 11 bn. vilt, 103 coll. machinerien, *W. Cores de Vries.*
50 kn. manufact., 51 tonn. steenkolen, 12 ijzeren-assen, *Order.*

Uitvoer.

Naar Ned. via Pasoeroean per Ned. schip *Henriette Maria*, gez. Tjebbes,

140 pic. rotting, 301 do. noten, 50 do. suiker, *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Bulgersteijn*, gez. Geerling,

100 pic. sapanhout, 115 do. rotting, 117,76 do. cassia, *Mac. Lennan en co.*
147 pic. koffij, *B. Kopersmit en co.*
265,35 pic tabak, *Mathieu Ebbs Ruijs en co.*
500 ks. malangsche sigaren, *P. Kervel en co.*
298,80 pic. tabak, *Anemaet en co.*
8277,09 pic. suiker, *Schimmelpenninck en co.*
2 kn. koopmanschappen, 392 pic. tabak, *J. F. v. Leeuwen en co.*

Naar Ned. via Pasaroekan per Ned. schip *Anna & Elise*, gez. Roever,

3000,56 pic. suiker *N. H. M.*

Naar Ned. via Pecalongan per Ned. schip *Nederland & Oranje*, gez. J. F. van Ruijven.

28 pic. rotting, *B. J. van Eck en co.*

Naar Ned. via Probolingo per Ned. schip *Alcor*, gez. F. J. v. Oppen.

300 pic. noten, 150 do. rotting, 2002,16 do. suiker, 2500 do. koffij, *N. H. M.*

Naar Ned. via Pasoeroean per Amer. schip *Mary Glover*, gez. A. A. Kruis Heghes.

548 pic. rotting, 3001,48 pic. suiker, *N. H. M.*

Naar Ned. via Samarang per Eng. schip *Graham*, gez. Wm. Mc. Neur,

4957,09 pic. suiker, 267 st. buffelhuiden en 1867 do. koehuiden, *Fraser en Eaton en co.*

Naar Ned. via Probolingo per Ned. schip *Zephir*, gez. W. H. Scheij,

2000 pic. koffij, *N. H. M.*
55000 stuks metzelsteenen, *Anemaet en co.*

UITVOER TE PADANG.

VAN 30 AUGUSTUS. TOT 5 SEPTEMBER 1862.

Naar Nederland, per Ned bark *Celeritas*, C.J.A.R. Reckers.

10,315 pic. zwarte peper, 144 pic. rotting, 25 pic. guta percha, 5 pic. gomelastiek, 17 pic. kassia, 475 st. buffelhuiden, 1417 st. runderhuiden, *N.H.M.*

MARKTPRIJZEN.

Te Batavia, den 26 September 1862.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN. VAN	PRIJZEN. TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia .... Per legg.	50.—	55.—	verkoopen.
Cassia Vera	....	....	niet aan de markt.
Cochenille	....	....	Idem.
Cubeben .... Per pic.	60.—	65.—	verkrijgbaar.
Foelie N°. 1 Benkoelsche	25.—	30.—	weinig vraag.
Gom Elastiek .... Per pic.	83.—	85.—	afgedaan.
〃 Benzoin	22.—	22.75	verkoopen.
〃 Dammar .... Per pic.	21.50	22.—	〃
Gutta Percha	....	....	niets op de pl. veel vraag.
Huiden, Koe	5.—	....	na gewigt.
〃 Buffel .... Per stuk.	2.75	4.50	met eenige vraag.
Indigo	4.75	....	voor le kwal. te Sam. geh.
Japan Boomwas	35.—	....	nominaal.
Kampher. Japan per Balie	95.—	....	niets voorhanden.
Klapper Olie	22.—	28.—	verk. voor cons.
Koffij, Java	40.50	....	kleine afdoeningen.
Padang	....	....	zonder voorraad.
Koper, Japansch	62.50	....	afgedaan.
Kruidnagelen .... Per pic.	....	....	nominaal.
Notenmuscaat No. 1	60.—	70.—	〃
Peper, zwarte	17.—	17,25	laatste afdoennig.
〃 witte	32.—	....	〃
Rotting, Banjermassing	10.—	11.—	met afdoeningen.
〃 Padang	6.50	8.—	〃
Rijst, Indramaijoe met zakken	....	....	zonder afdoeningen.
〃 Witte Batavia le kwalit.	205.—	225.—	weinig aan de markt.
〃 〃 〃 2e 〃	175.—	190.—	verkoopen en levendige
〃 Carga	150.—	160.—	vraag.
〃 Padang	....	....	
Sandelhout	7.—	....	nominaal.
Sapanhout Manila in Enterp.	3.75	3.—	verkoopen.
〃 Bima .... Per pic.	3.—	....	zonder vraag.
Suiker No. 16	15.—	16.—	met afdoeningen.
Tabakbladeren	....	....	niet aan de markt.
Tamarinde	6.—	....	geen omzettingen.
Was	180.—	....	grif te verkoopen.
Tin, Billiton	85.—	....	weinig aanvoer.

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 99½% partikulieren.
〃 〃 〃 〃 99% 〃 het Gouvernement.
〃 Londen 〃 Zigt 11.70 @ *f* 11.80 per £ afgedaan.
〃 China *f* 2.74 per dollar nominaal.
〃 Singapore *f* 2.75½ per dollar afgedaan.
〃 Calcutta *f* 118 per 100 Cs. Rs.
Spetien. Sovereins *f* 12,65. Engelsche. Australische niet aan de markt.
Ducaten *f* 6.90 oude.
〃 *f* 5.75 nieuwe.
Mex. Dollars *f* 2,74.
Dubloenen roode *f* 38.—.
〃 geele *f* 40.—.
Tien gulden stukken *f* 10.25.
Chineesch goud in staven *f* 41.— aangeboden.
〃 〃 in bladen *f* 44.—.

Te Soerabaya, 20 September 1862.

Arak ℔ legg. *f* 55,— @ *f* 60.— Nom.	Rotting ℔ pic. *f* 7.— @ *f* 9.—
Cassia. Vera ℔ pic.	Rijst, witte ℔ koij. *f* 200. *f* @ 225.—
Huiden, Koe ℔ pic. *f* 35.— @ *f* 45.—	〃 Carga ℔ koij. *f* 150. *f* @ 180.—
〃 Buffel ℔ pic. *f* 15.— @ *f* 18.—gz.	Sapanhout ℔ pic. *f* 3.— @ *f* 4.—
Koffij, Java ℔ pic. nominaal	Suiker No. 16 ℔ pic. *f* 14¾.— nom.
〃 West Ind. ber.	Tabaksbladeren ℔ pic.
Kurkema ℔ pic.	Tamarinde ℔ pic.
Lange Peper ℔ pic. *f* 10.— @ *f* 12.—	Wisselkoers op Ned. 99½%.

Van elk in deze Courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet

H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, BATAVIA.